Sanctissimo placuerit, Fel. Præp. Gam. Redoan. Paris. Laur. *quæst.* 435.

1056 §. 2. Simoniacum est, coram Ordinario resignare sub reservatione pensionis, vel fructuum, quia est pactum in materia beneficiaria. Abb. Cov. Suar. Valent. Bon. Castrop. Fill. Diana, Barb. Leur. *q.* 381. *n.* 2. Quod Rota, & Paris. dicunt tenere, etiamsi fieret cum clausula, *sub beneplacito Apostolico*, quia putant hanc clausulam tantum admitti in resignationibus apud Papam faciendis. Vide Leur. *q.* 729. Si tamen quis apud Ordinarium dimittat beneficium alicui dignitati, vel loco unitum, potest sibi fructus reservare, quia debebantur ipsi non obstante unione, & conditio illa de jure inerat, Rebuff. Garz. Tond. Leur. *q.* 730. V. Castr. *t.* 17. *d.* 3. *p.* 17. *n.* 13. (1)

(1) *Resignationes Beneficiorum cum reservatione pensionis, & pacto eam cassandi, nullæ sunt; imo tam Resignans, quam Resignatarius per ejusmodi Reservationem ab omni jure Beneficii decidit. Id Statuti Benedictus XIV. in sequenti Constitutione.*

BENEDICTUS EPISCOPUS
SERVUS SERVORUM DEI
Ad perpetuam rei memoriam.

IN sublimi Beati Petri Cathedra Divina dispensatione licet immerentes collocati gravi dolore constringimur, quoties considerationis nostræ oculos convertimus ad præstantiorem Dominici Gregis partem, hoc est ad Ecclesiasticum cœtum, eumque conspicimus vel pravis moribus, vel indecoris actibus deshonestari; non enim ignari sumus, quanta sit inde in populis corruptionis timenda pernicies, si sal, unde cætera condiri debent, evanuerit.

Pervenit quidem ad aures solicitudinis nostræ non raro contingere solere, ut quidam Clerici in minoribus, vel majoribus ordinibus constituti, aut sola Ecclesiastica tonsura decorati, Beneficia, seu Officia simplicia, vel cum onere residentiæ possidentes aliis resignent, annua sibi pensione sub Apostolico beneplacito reservata, inito eodem tempore pacto cum Resignatario cassandi, & abolendi dictam pensionem, repræsentata pecunia, nempe factis quibusdam anticipatis solutionibus pecuniarum ad eam summam, quæ ad abolitionem, & extinctionem prædictæ pensionis, vel potius ad palliatam ipsius beneficii venditionem nefarie perficiendam, expressa inter partes conventione, stabilita fuit. Et quoniam profani isti Beneficiorum distractores non ignorant, si hujusmodi improba pacta Datariæ Apostolicæ nostræ Ministris, aut Nobis innotescerent, nunquam resignationes hujusmodi a Datario, vel Pro-datario Nostro, vel a Nobis, aliisque Romanis Pontificibus pro tempore existentibus admitterentur, ut circumspectam eorumdem Datariæ Apostolicæ Officialium, & Nostram, aliorumque Pontificum vigilantiam fallerent, callida malorum hominum improbitas hanc perditionis viam, & rationem excogitavit: Arcano, & clandestino pacto inter Resignantem, & Resignatarium ad pensionem cassam, & extinguendam conventa pecuniæ quantitate, eaque quandoque etiam deposita apud publicum mercatorem, seu mensam argentariam, unitim ac simul expediri curant Bullam resignationis Beneficii, & alteram pensionis reservatæ super eodem Beneficio favore Resignantis; ita tamen ut prope eodem, vel non multo post tempore, quo supplicationi pro reservatione pensionis solita data apponitur, alia supplicatio subscribatur seu signetur pro cassatione, atque extinctione ejusdem pensionis per anticipatas, seu anticipandas solutiones facienda, nulla mentione facta de præcedenti abominanda conventione, & simoniacam labem redolente pacto, quo Beneficii resignatio in occultam ipsius Beneficii venditionem execrabili transformatione commutatur.

Cum autem hujus generis pacta improba, reprobata, damnata sint, & gratiæ hujusmodi cassationis, seu extinctionis pensionis tanquam subreptitiæ, & dolosa calliditate obtentæ, & quæ, rei veritate, & totius negotii serie expressa, nunquam a Sede Apostolica concessæ fuissent, nullæ, irritæ, ac inanes sint, & in maximum animarum eas fraudulenter impetrantium damnum ac detrimentum tendant, & præterea scandalo simplicibus, & bonis abominationi, & pluribus æterno exitio sint: Siquidem gratiarum hujusmodi impetratores, qui Ecclesiastica Beneficia tali infami mercatu negotiantur potius, quam resignant, non solum gravissimo peccato, quod præ oculis habere deberent, animas suas illaqueant, sed insuper palam apud omnes in populo non sine infamia Ecclesiastici ordinis exsecrantur, & contemnuntur; Et si pro aliis Beneficiis obtinendis ad Datariam Apostolicam accedere ausi fuerint, tanquam Beneficiorum Venditores male audiunt, & publice redarguuntur; cum statim ipsis ac eorum competitoribus opponatur resignatio facta cum cassatione pensionis per anticipatas, seu anticipandas solutiones, hoc est, indigna Beneficii jam antea obtenti negotiatio, & clandestina sub ambagibus, & fraudulentis conventionibus detestanda venditio:

Nos igitur hoc execrabile malum, quo non leve Ecclesiastico Ordini dedecus, & infamiæ nota inuritur, prout necessitas, & pastoralis munus postulat, coercere in futurum volentes, & longe a Sanctuario Dei profanam hujusmodi abominationem removere, motu proprio, ac certa scientia, & matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine nostratuimus, & declaramus, omnia hujusmodi pacta, & conventiones pro cassatione, seu abolitione pensionum per anticipatas, vel anticipandas solutiones contemporanee ad resignationes Beneficiorum cum reservatione pensionis per quascumque personas quavis dignitate honore, ac præeminentia insignitas inita, tanquam a Sacris Canonibus, & Apostolicis Constitutionibus improbata, & simoniacam labem redolentia, nulla, cassa, ac irrita esse; & omnes cassationes abolitiones, & extinctiones pensionum hujusmodi, quas in posterum intra sex menses a die captæ possessionis Beneficii per Resignatarium computandos, fieri contigerit, etiam si nullum præcedens pactum intervenisse inter partes probari possit, & cassatio prædicta secuta sit vigore supplicationis manu nostra, vel Romani Pontificis pro tempore signatæ, quam nullatenus tanquam per subreptionem, & fraudes obtentam neque in judicio, neque extra ad ullum effectum eis suffragari volumus, irritas, nullas, & inanes esse, ac omnibus viribus, ac effectu vacuas, & quatenus opus sit, motu, scientia, & deliberatione simili, deque Apostolicæ potestatis plenitudine tenore præsentium damnamus, revocamus, annullamus, cassamus, & abolemus, & insuper tam Resignantem, quam Resignatarium ab omni jure Beneficii decidisse, eosque ipso facto absque alia declaratione, vel Judicis sententia privatos, & ad alia obtinenda inhabiles esse, ac fore, & a quocumque Beneficium hujusmodi tanquam de jure, & de facto vacans impetrari posse; & præterea Resignantem ad restituendas pecunias pro cassatione pensionis hujusmodi indebite, & simoniace perceptas, quæ arbitrio Ordinarii erunt piis locis applicandæ, vel pauperibus personis distribuendæ, sub peccato gravi teneri, & Ecclesiasticis remediis, ac pœnis, si renuat, ipso jure absque alia sententia, & declaratione, cogi posse, motu, scientia, & potestate pari decernimus, & declaramus.

Et quoniam multa malitia hominum est in terra, ut omnis aditus fraudibus, dolis, quos perversa nonnullorum calliditas, & in exitium sui ingeniosa excogitare consuevit, quoad fieri potest, intercludatur, volumus, præcipimus, & declaramus sub hac nostra voluntate, constitutione, & dispositione comprehendi omnes, & singulas cessiones, seu translationes in ipsum Resignatarium, aut in aliam personam commodi, seu utilitatis percipiendi fructus pensionem hujusmodi, nec non alias quascumque cessiones, translationes, resignationes, extinctiones, abolitiones quovis modo, titulo, nomine, colore, & auctoritate per anticipatas solutiones, seu repræsentata pecunia, factas intra dictum tempus sex mensium, & etiam ultra id temporis spatium, dummodo reprobum illud, & detestabile pactum præcessisse constiterit.

Mandamus præterea & jubemus, easdem præsentes literas perpetuo firmas, validas, & efficaces existere, & fore, & nullo unquam tempore sub quovis colore, & prætextu etiam defectus nostræ intentionis impugnari posse: Sicque & non aliter in præmissis omnibus, & singulis per quoscumque Judices Ordinarios, & Delegatos, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac prædictæ S. R. E. Cardinales etiam de Latere Legatos, & Sedis Apostolicæ præfatæ Nuncios, aliosque quoslibet quacumque præeminentia, & potestate fungentes, & functuros, sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter judicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate judicari, & definiri debere; ac irritum, & inane si secus super his a quoquam quavis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari: Non obstantibus Resignantium, seu Cedentium voluntatibus, conditionibus, protestationibus, & clausulis in ipsismet resignationibus, & cessionibus, seu Procuratorum constitutionibus, & mandatis, ac alias etiam ad præservationem suorum jurium, & significationem, quod non aliter nec alio modo resignant, seu cedunt appositis, & quacumque verborum vi, formula, & multiplicatione, & amplitudine expressis; nec non quibusvis indultis, privilegiis, & gratiis Apostolicis tam generalibus, quam particularibus quantumvis speciali mentione, & nota dignis quibuscumque Archiepiscopis, Episcopis, & aliis superioribus, & inferioribus Ecclesiarum Prælatis etiam S. R. E. Cardinalibus, ac eorum, & nostris familiaribus continuis commensalibus, nec non Literarum Apostolicarum Scriptoribus, Abbreviatoribus, cæterisque Romanæ Curiæ Officialibus concessis, & confirmatis, cæterisque contrariis quibuscumque.

Cœterum ut facilius præsentes Literæ omnibus innotescant, & nemo prætextu illarum ignorantiæ excusari possit, jubemus, easdem ad valvas Ecclesiæ Lateranensis, & Principis Apostolorum, nec non Cancellariæ Apostolicæ, Curiæque generalis in Monte Citatorio, ac in Acie Campi Floræ de Urbe, aliisque locis solitis, & consuetis, ut moris est, publicari, eorumque exempla affigi: Volumusque eas sic publicatas omnes, & singulos perinde afficere, & obligare, ac si illis ipsis fuissent singulariter intimatæ. Exemplis quoque prædictis etiam impressis, manuque Notarii publici, & sigillo Prælati Ecclesiastici, vel ejus Curiæ obsignatis eamdem prorsus fidem adhiberi, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri decreti, constitutionis, declarationis, annullationis, infirmationis, prohibitionis, interdicti, ac voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire; si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac BB. Petri, & Pauli Apostolorum ejus se noverit incursurum.

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem Anno Incarnationis Dominicæ millesimo septingentesimo quadragesimo primo, quarto Cal. Sept. Pontificatus nostri Anno Secundo.

§. 3. Si pensio reservata in resignatione conditionali sit nulla, etiam nulla est resignatio, quia resignans nolebat aliter abdicare jus, Tond. Similiter si resignatio sit nulla, etiam pensio causa resignationis imposita est nulla, Paris. Corr. Leur. *q.* 507. 1057

§. 4. Si inferior collator alicui contulerit beneficium pure resignatum sub reservatione pensionis, quam ipse imponere non poterat, valet collatio: sed non impositio pensionis, quia utile per inutile non vitiatur in iis, quæ separationem recipiunt, Tond. Similiter si Papa contulerit Titio beneficium, & super hoc reservarit Cajo pensionem, quamvis collatio facta Titio sit nulla, v. g. quia erat inhabilis, tamen valet impositio pensionis, quam præ- 1058

stare debebit Cajo, quisquis habebit beneficium, quia erant duæ gratiæ separabiles; Gonz. Leur. *q.* 508. contra Garz.

1059 *Q.* 156. *Quid dicendum de resignatione, sub conditione, ut refundantur expensæ litis, vel bullarium aut quacumque aliæ?* R. §. 1. Simoniacum est, si resignes sub conditione, seu pacto, ut tibi refundantur expensæ factæ pro beneficio obtinendo, v. g. in lite, solvendis statutis &c. Paris. Suar. Azor. Less. Castropal. Pirh. Leur. *p.* 3. *q.* 738. *Si dicas*, te eas repetere, non pro beneficio, sed pro indemnitate tua, aut saltem pro commodo, quod resignatarius habet ex tuis expensis. *Contra* est: nam tam parum potes pacisci pro indemnitate, quam pro sustentatione tua habenda, maxime cum expensas feceris propter te, ut beneficium tibi utile assereres; commodum autem quod resignatarius habet, fundatur & immediate sequitur ex beneficio a se resignato, & non ex tuis expensis, licuti si mihi donaris agrum, commodum, quod inde habeo, est ex agro, & non ex pretio, quo tibi compararti agrum.

1060 §. 2. Resignatio in favorem, cum pacto, ut resignatarius solvat omnes expensas pro bullis, est simoniaca, sed singuli tenentur solvere pro bullis suis, & quamvis in resignatione pura resignatarius soleat totas expensas solvere, tamen non debet deduci in pactum. Putant quidem Paris. Azor. Castr. *tr.* 17. *d.* 3. *p.* 16. *n.* 5. in resignatione sub pensione posse resignatarium se obligare ad solvendas totas, ea conditione, ut in primo termino easdem sibi compenset, sed Garc. merito dicit esse simoniacum, si de hoc antecedenter pacti sint. Vide Leur. *q.* 739. Quod si ex conventione falso exprimant majorem valorem, ut si moveant Papam ad concedendam pensionem, Nav. Paris. Garc. Leur. *qu.* 740. dicunt non esse simoniam, quia non sunt pacti circa beneficium, vel aliquid cum beneficio connexum, sed tantum circa falsam narrationem ad obtinendum consensum: per hoc tamen peccarunt, & impositio pensionis est nulla.

1061 §. 3. Si resignes sub pacto, ut resignatarius refundat expensas factas pro beneficio, v. g. pro reparanda Ecclesia, meliorandis fundis, redemptione vexæ ab hæretico intentatæ, Azor & Pirh. dicunt non esse simoniam, quia tantum repetit, quod suum est, & valuti adhuc ineit beneficio; consentiunt Felin. & Paris. si expensas fecerit ex bonis patrimonialibus; nam etiam successor in beneficio tenetur eas expensas refundere heredibus defuncti: si autem fecit eas ex bonis Ecclesiasticis, quod præsumitur, nisi probetur contrarium, dicunt resignationem sub tali pacto esse simoniacam, quod dicit Gamb. quamvis fecerit ex patrimonialibus, quia illa conditio refundendi non ineit jure: ergo non potest deduci in pactum; Et hæc sententia tenenda est, si eas expensas fecerit in commodum suum, ac ideo a beneficio retulerit fructus expensis suis respondentes. V. Leur. *q.* 741.

1062 *Q.* 157. *Quid præterea notandum sit circa resignationem simoniacam aliasque conditionales?* R. Recolenda sunt dicta *lib.* 3. *p.* 1. *a n.* 57. 69. *& 79.* ubi explicavimus, quid sit simonia, & quomodo committatur in materiis beneficialibus. His adde seqq.

§. 1. Resignatio simoniaca est nulla, *cap. cum pridem, & c. uit. de pactis*. Quod verum est, licet firmetur juramento. *Steph. Paris.* Tamen sic resignans non amittit jus in beneficio, quamvis privari possit. Gl. Rebuff. Nav. Laym. Paris. suntque ejusmodi resignationes ipso jure nullæ, Selv. Nav. Rebuff. Paris. Azor. Vide Leur. *p.* 3. *q.* 723. 724.

1063 §. 2. Illa resignatio est simoniaca, quæ fit sub conditione, modo vel pacto, quod de jure non ineit, nec adjicitur auctoritate Apostolica; si tamen fiat sub reservatione beneplaciti Apostolici, excluditur simonia, cum tantum prohibeatur pactio firma, *cap. Cum universorum, de rer. permut.* S. Anton. Felin. Varin. Paris. Tond. Lott. Luca. Est que licitum, secundum dicta, *nu.* 1055. antecedenter tractare de conditionibus; attamen esset simonia ante approbationem Apostolicam mandare executioni hoc, de quo conventum est, Mohed. Tond. Leur. *q.* 726. Si autem fiat coram Ordinario sub conditione, quæ de jure, fundatione, seu statuto ineit; v. g. sub pacto resistendi, ad quod vi beneficii obligabitur, nulla est simonia, nec illicitum, *cap. Significasti, de elect.* Paris. Azor. uti nec tunc est simonia, si fiat sub pacto solvendi pensionem, si beneficium pensione sit gravatum, vel legitime gravetur. Leur. *q.* 731. contra Nav. & Paris. Etiam simonia est, si ex pacto pro re temporali, aut etiam spirituali, resignes gratiam expectativam, quam habes, Abb. Azor. Laym. Leur. *q.* 752.

1064 §. 3. Si conditio non insit beneficio, attamen sit debita, verbi gratia, si resignes cum pacto etiam tacito, ut resignatarius tibi solvat, quod debet, est simonia, secundum dicta *l.* 3. *p.* 1. *num.* 83. e contra si nullum pactum intercedat, quo imponatur nova obligatio, sed resignes beneficium eo fine secundario, ut reddatur potens tibi solvere, vel ut flectatur ad solvendum, non est simonia, nec illicitum. Suar. Laym. Pirh. apud Leur. *q.* 732.

1065 Quomodo simonia confidentialis committatur in resignationibus, dictum est *l.* 3. *p.* 1. *a n.* 63. Hic notandum, quod resignatio ita simoniace facta, quamvis sit ipso jure nulla, tamen teneat in præjudicium resignantis simoniacæ, qui ideo amittit jus, nec conceditur ei regressus, sed beneficium tanquam vacans a tertio impetrari potest. Boer. Tond. Leur. contra Rebuff. attamen simonia commissa ab uno ex transigentibus, alteri vel aliis, qui non deliquerunt, nocere nequit, *cap.* 33. *Sicut, de simonia*, Tond. Leur. *q.* 754.

De pœnis simoniæ dictum est *l.* 3. *p.* 1. *a n.* 200. quomodo autem, & cui restituendum sit pretium acceptum, dictum est *ib. a n.* 337.

1066 *Q.* 158. *An possit alicui conferri pinguius beneficium, sub conditione, ut resignet vel dimittat illud, quod habet?* R. Si conferatur aliud incompatibile, adjici potest conditio; ut dimittat primum, quia hæc conditio de jure ineit, uti habet communis cum Card. *in* 2. *crisi d.* 27. *n.* 120. si autem secundum sit compatibile cum primo, Selv. Carc. Sanch. Gibal. dicunt fore simoniam, sed oppositum tenet cum Moscoso Card. *n.* 122. 1. Quia etiam hæc conditio videtur ineste de jure, non quidem præcipiente, attamen consulente; quamvis enim beneficia sint de se compatibilia, tamen secundum dicta *n.* 897. Canones oderunt pluralitatem beneficiorum in eodem subjecto, & Trid. *sess.* 24. *c.* 17. *de Ref.* vult singula singulis conferri, etiam præscindendo a sufficientia sustentationis (ob quam tamen aliquid indulget) ob multa incommoda, quæ in Ecclesiam redundant, si idem habeat plura beneficia: ergo poterit dicere, confero tibi hoc beneficium, sub conditione, ut agas hoc, quod est conformius Canonibus, & hic est, ut præhabitum resignes. Et hæc ratio militat pro omni collatore. Sed loquendo de Episcopo, quod plus probabilitatis habet, *c. Quæsitum, de rer. permut.* datur illi potestas, ut quando est necessarium, sive quando postulat magna utilitas pro bono regimine Ecclesiæ transferat beneficiatos de una ad aliam Ecclesiam, quod tantum hic fiet per providentiam Episcopi, cujus est spectare commune bonum Ecclesiæ, & curare, ne plura beneficia sine causa in uno cumulentur, ideoque con requisita voluntate beneficiati potest dicere, *Jubeo, ut acceptes hoc beneficium, & illud, quod habes, dimittas. Nec obstat*, quod Episcopus debet expectare consensum possessoris, ideoque videatur esse consuluxus duarum voluntatum, & pacto: *nam*, etiam aliæ leges expectare possunt acceptationem subditorum, & superiores sæpe legem revocant, ut si subditi ex causa contra legem supplicent, nec tamen ideo sunt pactiones, sed leges, vel mandata. Deinde licet in beneficialibus omnis pactio apud Ordinarium sit simoniaca, tamen excipitur translatio ab una ad aliam Ecclesiam, sive fiat per modum permutationis, in qua intervenit pactio utriusque beneficiati, sive per modum nudæ translationis beneficiati, dummodo id ortum ducat a providentia Episcopi, nam si possit transferre personas pacisentes inter se de beneficiis permutandis, etiam poterit pro bono regimine Ecclesiæ transferre personam, quodammodo pacisendo cum ea, ut primum beneficium dimittat.

Q. 159. *Quid notandum circa publicationem resignationum?* 1067
R. seqq. §. 1. Per Const. 87. Greg. XIII. *Humano vix*, datam Nonis Jan. 1583. debent resignationes publicari. Nec contra eam Const. obtendi potest, quod non fuerit publicata, aut acceptata in partibus, nam sufficit esse publicatam Romæ, & reipsa usu satis recepta est ubique, Paris. Leur. *p.* 3. *q.* 759. Vide etiam dicta *l.* 1. *n.* 759. Finis autem dictæ Const. est 1. Ut tollantur fictæ resignationes. 2. Ne resignantes remaneant in beneficiis, & exerceant actus invalidos jurisdictionis. 3. Ne decimæ aliaque solvantur resignantibus, quæ postea iterum petantur a resignatariis. 4. Ne ordinarii collatores deludantur; nunquam enim scirent, quis sit verus possessor, aut cujus morte vacaturum esset beneficium. 5. Ne inducatur successio hæreditaria, dum vivens vult manere in beneficio, & interim dispositi, quis sit usus successor: unde quia Const. illa est ad obviandum tot fraudibus, & incommodis, Paris. & Leur. *q.* 761. censent esse favorabilem.

§. 2. Sub hanc Const. it. cadunt publicationes quorumcumque bene- 1068
ficiorum, etiam reservatorum, & eorum, quæ jure devoluto conferuntur, etiam commendarum, etiam post resignationem unitorum alteri beneficio, vel pio loco, etiam hospitalium, saltem eorum, quæ dantur in titulum. Vide Leur. *q.* 762. *& seqq.* Similiter publicari debere cessiones litis beneficialis, & jurium quorumcumque docent Paris. Azor. Chok. Leur. *q.* 768. beneficia tamen resignata, quæ Romæ in Consistorio conferuntur, non publicantur, uti nec Coadjutoria cum futura successione. V. Leur. *q.* 763. 767.

§. 3. Omnes resignatarii obligantur hac Const. it. etiam Cardi- 1069
nales, quicumque Officiales Papæ, exempti, minores, cum quibus dispensatum est: etiam secundus resignatarius, quamvis primus publicarit; item illi, qui impetrant beneficia vacantia ob non factam a resignatariis publicationem. Vide Leur. *q.* 770. *& seqq.*

§. 4. Publicari debent resignationes etiam factæ coram Ordi- 1070
nariis, etiamsi beneficia apud Ordinarios resignata conferantur a Papa. Etiam factæ cum reservatione fructuum, administrationis, pensionis, regressus &c. Etiam factæ in manibus Papæ, licet non in favorem, Paris. Azor. Castr. contra Garc. Lott. Ventrig. Quod tenet, etiamsi successor provideatur in forma *dignum*: Item etiamsi Papa moriatur intra tempus datum ad publicandum. V. Leur. *q.* 774. *& seqq.* Si tamen Papa moriatur ante expeditas litteras, est justum impedimentum excusans ad tempus, Paris. Leur. *q.* 804. Denique quamvis facta resignatio fuisset nulla, si alter beneficium eo colore obtinuerit, facienda est publicatio, Garc. Castrop. Ventrig. Leur. *quæst.* 782. Si tamen beneficium non sit resignatum, sed pure dimissum, v. gr. per assecutionem incompatibilis, qui postea obtinet, non tenetur ad hanc publicationem, Garc. Barb. Ventrig. Leur. *q.* 780.

§. 5. Resignationes factæ in Curia de beneficiis intra montes, 1071
publicari debent intra 6. menses, factæ extra montes intra 9. factæ apud Ordinarium, si Ordinarius provideat, intra 3. si autem provideat Papa, intra 9. Az. Garz. Castrop. Leur. *q.* 785. Numerantur autem hi menses in resignationibus apud Ordinarios, a die factæ provisionis; in resignationibus apud Papam, a die Datæ in qua prima supplica a Papa signata est, & a Datario recognita, Paris. Castrop. Ventrig. Leur. *quæst.* 786. Et videndum, an data habeat, Anno *ab Incarnatione*, an *a Nativitate Dominica*: curritque hoc tempus etiam Minori 14. annis ignoranti resignatum sibi esse beneficium, quia decretum irritans ligat etiam ignorantes, Paris. Az. Barb. Ventrig. nisi cum Nav. dicas illum haberi tanquam legitime impeditum. Contendit Paris.

risi. talem Minorem nequidem esse restituendum in integrum. Vide Leur. *quæst.* 787. An concedatur restitutio in integrum, vel prolongatio temporis, v. g. eumdem *q.* 788.

1072 §. 6. Hæc publicatio fieri non potest ante expeditionem Litterarum Apostolicarum; fieri autem deberet, antequam capiatur possessio, sed Ventrig. testatur id non servari in praxi, hinc Paris. dicit posse constitui procuratorem, qui post captam possessionem publicet. Vide Leur. *q.* 789. 790.

1073 §. 7. Fieri debet die dominico vel festivo. Putat tamen Barb. valere, si fiat non festivo, Iram valet, si fiat de nocte sub divinis, Ventrig. Item, si post prandium, Paris. Leur. *quæst.* 791.

1074 §. 8. Fieri debet in Ecclesia ex loco publico, si beneficium sit in Cathedrali, fieri debet in Cathedrali, & Ecclesia beneficii resignati, aut si in hac fieri non possit, in viciniori parochia. Si beneficium sit in Ecclesia nullius diœcesis, fit in sola Ecclesia beneficii; si beneficium sit rurale & populi conventu careat, fit in parochiali. V. Leur. *quæst.* 791. & 802. Item fieri debet coram frequente populo ad Missarum solemnia, Concionem vel alia divina conveniente, unde facta in choro coram solis Canonicis est irrita, Paris. Garz. Ventrig. Leur. *q.* 793.

1075 §. 9. In actu publicationis debent manibus teneri, & exhiberi litteræ resignationis, & provisionis in Originali, vel in copia authentica, quamvis non sit opus prælegere, Rebuff. Paris. Castrop. Sufficeret etiam loco litterarum habere Breve Apostolicum, sive authenticam scripturam emanatam a Papa, facientem de litteris mentionem, Rota, Paris. V. Leur. *quæst.* 794. In hac autem publicatione debet clara & intelligibili voce exprimi resignatio & facta gratia, qualitas beneficii, nomina & cognomina resignantis & resignatarii, Paris. Castrop. Leur. *q.* 795. Et exemplar omnium, quæ in publicatione dicta sunt, affigi debet, ac permanere saltem uno dies ad valvas Ecclesiæ; non est autem opus exemplar illud esse authenticatum, Garz. Paris. Leur. *q.* 796. Et postmodum debet super his omnibus a Notario ad hoc rogato confici instrumentum (quod ordinarie inscribitur tergo litterarum Apostolicarum) qui testetur etiam de affixione, cum interventu duorum aliorum, qui nominentur, simul testantium de omnibus. Paris. Leur. *q.* 797.

1076 §. 10. Si litteræ expeditionis fuerint sub-vel obreptitiæ, & revalidentur per litteras, *perinde valere*, satis est publicari primas litteras, licet subticeantur revalidatoriæ, quia *perinde valere* revalidat omnia ab initio cum omnibus inde secutis, Rota, Rebuff. Paris. apud Leur. *q.* 798.

1077. §. 11. Hæc publicatio fieri potest per procuratorem, dummodo speciali mandato sit constitutus, Paris. Leur. *q.* 799. Etiam potest per seipsum resignantem, Rota Lott. apud Leur. *q.* 800.

1078 §. 12. Fieri debet hæc publicatio, quamvis resignatio & provisio esset aliunde notoria, quia spectat ad formam, Paris. Lott. Ventrig. Leur. *quæst.* 783. Unde non sufficit aliquid publicationi æquivalens, nec postea juvabit possessio etiam per decem annos continuata, quia neglecta publicatione vacat hoc ipso beneficium, nec remanet titulus nequidem coloratus, sine quo non est possessio. Paris. Az. Castrop. Si autem resignatarius neglexerit, & novam impetret gratiam, debet hæc nova provisio publicari, Paris. Leur. *q.* 801.

1079 §. 13. Impedimentum legitimum excusat a publicatione faciendæ, quia impedito non currit tempus, Menoh. Bald. Paris. Et propter impedimentum reciditur a forma, C. Paris. Burfat. & impeditus non dicitur negligens, Steph. Paris. Quod si autem impedimentum per adhibitam diligentiam removeri non potuerit, & immediate impedierit publicationem, debet ab allegante probari per testes vel conjecturas, vel saltem per juramentum impediti: quænam autem impedimenta censeantur legitima, explicat Leur. *q.* 803. & 804.

1080 §. 14. Pœna neglectæ intra tempus, vel non factæ secundum formam præscriptam publicationis est, ut insinuavi, paulo ante, annullatio resignationis, provisionis & ceterorum omnium. Item inhabilitas resignatarii ad illud beneficium etiam de novo obtinendum, ita ut ei non suffragetur possessio etiam decennalis, Paris. Castrop. Ventrig. Leur. *quæst.* 805. Nec resignans potest repetere beneficium aut agere de spolio, quia spoliavit seipsum omni jure. Paris. Lott. Luca, Leur *q.* 806. Si tamen possessionem dimiserit, gaudet ipse aut alii reservationibus pensionum, fructuum, aliorumve jurium, Paris. Ventrig. Leur. *q.* 807. beneficia autem ipsa sunt reservata Papæ, & censentur a die resignationis factæ vacare in Curia, Paris. Leur. *quæst.* 808. Possuntque a quovis impetrari; sed specialiter exprimendus est hic modus vacationis, ac nomen & cognomen tam resignantis quam resignatarii, Paris. Ventrig. Leur. *quæst* 809. Et ab allegante debet concludenter probari neglectam esse publicationem, quia licet factum non præsumatur, tamen si de jure faciendum erat aut fieri consuescat, potest præsumi, Mascard. Felin. Paris. Quod maxime valet, si resignatarius per triennium pacifice possederit, tum enim præsumitur publicasse, Paris. Garz. Lotter. Leur. *quæst.* 810. Quibus autem modis allegans probare debeat neglectam esse publicationem, item quomodo in provisione impetrantis addi debeat (vocato possessore) item quomodo elidi possit intentio Actoris in hac materia. Denique quandonam resignatarius teneatur probare publicationem a se factam esse, exponit Leur. *q.* 811. & seqq.

Ex hactenus dictis de resignatione seguitur, ut resignatio beneficii coram Ordinario facta, ejusque collatio & obtentio sit valida, requiri, 1. Ut resignans non sit ordinatus titulo beneficii resignandi, vel aliunde habeat, unde vivat. 2. Ut non fiat in favorem nec sub conditione. 3. ut fiat ex causa. 4. Ut acceptetur ab habente potestatem. 5. Ut providendus sit capax; nec sit consanguineus, affinis vel familiaris resignantis aut conferentis. 6. Ut resignatio publicetur.

Q. 160. *Quid in genere dicendum sit de permutationibus beneficiorum, & an hoc per eam vacent?* Resp. 1083

§. 1. Permutatio generaliter sumpta convenit omni contractui, quia semper datur vel permittitur, vel fit unum pro alio: sumpta specifice, est contractus, in quo res, prout a pretio contradistinguitur, commutatur cum alia re. Vide Pir. *l. 3. t. 19. a n.* 1. permutatio, de qua hic agimus, est reciproca beneficiorum resignatio facta ad invicem inter permutantes. V. Leur. *p. 3. q.* 815. Nomine autem resignationis ordinarie non venit permutatio, uti diximus *n.* 953. docentque Gonz. Chok. Leur. *q.* 817. contra Sarn. & Paris. Et permutationem esse rem favorabilem dicunt Mandos. Paris. Gonz. Leur. *q.* 818. quamvis *q.* 855. fateatur eam esse veluti odiosam, qui prohibetur Capit. *Quæsitum*, de rer. permut. & Cap. *Majoribus*, de præb.

§. 2. Quamvis secundum dicta *n.* 957. multi teneant per resignationem conditionalem non vacare beneficium ante impletam conditionem, tamen in permutatione debere prius vacare, tenent Paris. Castrop. Lott. apud Leur. *q.* 819. Et licet Inn. Arch. Senis, Gonz. dicant admissionem utriusque resignationis esse tacitam collationem, nec requiri aliam expressam, tamen contradicunt Garz. Less. Castrop. Leur. *q.* 816. quia hic datur nova collatio; ergo cum beneficium non vacans conferri non possit, præcedit vacatio: quod Conf. nam collatio sequi potest post permutationem; fit enim aliquando, ut si duo permutent, hiapud Romæ præsenti conferat beneficium, & committat Ordinario in partibus, ut etiam diu post conferat alteri. Similiter potest Titius coram Episcopo suo permutationis causa dimittere beneficium unum & prius post aliquot menses recipere beneficium, quod Cajus in alia diœcesi coram suo Episcopo in ejus favorem dimittet, Rebuff. Senis, Azor. Leur. *q.* 864. 1082

§. 3. Si verum est, quod permutatione vacent beneficia, videtur consequenter dicendum, quod turnus consumatur per collationem factam ex vi permutationis, uti per factam ex quacumque alia vacatione, nisi aliud habeat statutum, pactum, vel consuetudo, Gonz. Chok. Leur. *q.* 876. 1083

Quæst. 161. *Qualia beneficia, & a quibus permutari possint?* 1084

R. §. 1. Permutari non potest beneficium cum non beneficio; unde permutari non potest cum jurepatronatus, decimis, capella, hospitali, præstimonio; intellige, si hæc non sint erecta in titulum: nec eum Commenda beneficii, quia deserviens non habet titulum: nec cum titulo patrimonii, quia non est quid perpetuum, AA. communiter cum Leur. *p. 3. q.* 821. Nec verum beneficium permutari potest cum ficto, quod vocatur *de pertica*, uti nec cum beneficio simoniace obtento. V. Leur. *q.* 822. 823. putarunt tamen viri docti, quos interrogavi, Titium ordinatum posse quibusdam Missis legendis juncto his patrimonio, posse hunc suæ ordinationis titulum etiam apud Ordinarium permutare cum Caji, si titulus ille Titii auctoritate Ordinarii fiat beneficio Caji, si titulus ille Titii auctoritate Ordinarii fiat perpetuum etiam in Cajo, ita ut hic privari nequeat, quoad vivet: & ita in Colonensi Archidiœcesi jam ab 80. annis practicatum esse testatur vir omni exceptione major.

§. 2. Az. Paris. Less. Garz. Zerol. Corr. Tond. Leur. *q.* 820. 1085 putant contra Castropal. ad permutationem prærequiri jus in re in beneficiis, ideoque jus ad beneficium non posse coram Ordinario permutari cum beneficio vel cum simili jure ab beneficium: Similiter Abb. Paris. Garz. Azor. Castropal. Leur. *q.* 752. *nu.* 3. docent contra Suar. Less. Gamb. Ordinarium non habere potestatem admittendi permutationes jurium acquisitorum per electionem, præsentationem, expectativam &c. Et hæc sunt conformia dictis *n.* 980. Imo Chok. putat non valere permutationem factam per procuratorem eo tempore constitutum, quo principalis non habebat jus in re, licet tunc habeat; quando procurator permutat, sed vide dicta *n.* 1033.

§. 3. Permutari possunt beneficia necdum possessa; item possessa cum non possessis, Coras. Mant. Garz. Chok. Tond. Etiam solo verbo collata a Papa, Masc. Rebuff. Chok. Etiam electiva Gemin. Chok. Etiam exempta, sed tantum coram illo, qui potest horum resignationes admittere, Chok. Pirh. Etiam consueta optari, Az. Chok. etiam dignitas cum simplici beneficio, Nant. Chok. Leur. *q.* 827. *n.* 1. Etiam una prælatura cum alia, uti præpositura cum Archidiaconatu, Chok. Etiam curata cum non curatis, Azor. Chok. Ventrig. Etiam plura cum uno. Rebuff. Nav. Az. Garc. Castrop. Chok. V. Leur. *q.* 824. Requiritur tamen, ut si Ordinarius permutationem admittat, hic possit talia duo simul concedere, Leur. *q.* 854. *num.* 4. Etiam permutari possunt pinguia cum tenuibus, dummodo fraus absit, & Ordinatus super pingui possit se decenter alere proventibus tenuioris, aut aliunde, Az. Ventrig. Leur. *q.* 827. *n.* 1. Etiam existentia in diversis diœcesibus, uti dicetur *n.* 1095. Etiam illud, quo quis esset per sententiam privandus, non tamen si sit privatus, secundum dicta *n.* 985. & Leur. *q.* 830. 831. contra alios. Etiam secundum Mol. Tiraq. Garc. apud Leur. *q.* 832. prohibitus acquirere novum beneficium potest suum cum alio permutare. Item fieri posse permutationem, quamvis super utroque, vel eorum uno sit alicui tertio concessa expectativa, docet ex cap. *licet*, de rer. permut. in 6. Pirh. *l. 3. t. 19. n.* 35. sed Paris. & Leur. *q.* 825. *n.* 1. contradicunt, hinc declaravit Rota, quam sequuntur Put. Paris. Leur. *q.* 296. posse expectantem subintrare in in tale beneficium.

§. 4. Beneficium Papæ reservatum, & permutationis causa resignatum, amissum est a resignante, qui ad illud redire non potest, Tusch. Mant. Tond. Chok. Nec permutatio illa expediri potest coram Ordinario aut Legato a latere, quia illud conferre non possunt, Paris. Tond. Lott. Leur. *quæst.* 295. 825. 834. Nec beneficia unita permutari possunt, uti nec resignari, secundum dicta *numer.* 979. Item fieri non potest permutatio beneficiorum, si super eorum uno quis ordinatus sit, nisi observatis illis, quæ num. 983. dicta sunt. Nec permutari 1087

possunt, si unum sit litigiosum, Paris. Azor. Barb. Castrop. *t. 13. d. 6. p. 3. §. 2. n. 6.* Vide tamen dicta *n.* 982. & Leur. *quæst.* 825. Nec illud potest resignari in favorem aut permutari, quod quis habuit, si in obtentione alterius addita fit clausula de dimittendo illo præhabito, alioquin utrumque manebit in manibus Papæ, Garc. Chok. Leur. *quæst.* 828. Similiter dispensatus ad beneficium, quod habet, non potest aliud acquirere per permutationem, quia dispensatio, utpote odiosa, extendi non debet ad aliud beneficium. V. Leur. *quæst.* 835. Et idem est, si permutet bigamus aut alius similis dispensatus ad hoc tantum beneficium, quod habet, Leur. *quæst.* 840. Hinc etiam habens ex dispensatione duo alioquin incompossibilia, non potest hæc permutare cum altero, nisi & hic similem dispensationem obtineat, quia dispensatio non transit ad aliam personam, Azor. Castrop. Pirh. *num.* 28.

1088 §. 5. Quod attinet ad illos, qui permutare possunt. 1. Si acceptisti beneficium animo dimittendi, potes permutare, uti posses resignare, quidquid contradicat Chok. apud Leur. *quæst.* 833. 2. Si senex vel infirmus permutet, est præsumptio fraudis, si autem fiat ex fraude, permutatio nulla est ex parte fraudulenti, Paris. Leur. *quæst.* 835. 3. Si illegitimus obtinuit beneficium in Ecclesia, in qua habet aut habuit ejus pater, potest, imo debet resignare aut permutare intra tres menses, Trid. *sess. 25. cap. 15. de Refor.* V. Leur. *quæst.* 838. 4. Si permutet excommunicatus, suspensus, irregularis, criminosus, infamis, illiteratus, non habens ætatem requisitam, &c. permutatio est irrita respectu habentis talem defectum, valet tamen respectu alterius, qui novæ collationis capax est, Leur. *quæst.* 835. *& seqq.* Nec obstat, quod habens talem defectum, licet habilis sit ad retinendum illud, quod habet, tamen sit inhabilis ad acquirendum novum beneficium, adeoque non videatur debere amittere suum: nam quod sit inhabilis, non est culpa alterius: ergo hic non ideo impeditur, quominus acquirat beneficium ab ipso dimissum, Castrop. Leur. *quæst.* 310. *num.* 13.

1089 *Q.* 163. *An permutatio fieri possit per procuratorem?* Resp. Affirmative, etiamsi procurator sit laicus: potestque unus idemque esse procurator utriusque permutantis, Bell. Gamb. Senis, Azor. Chok. sed requiritur speciale mandatum ad hoc, Azor. Chok. Et debet mandatum intra annum executioni mandari, alias præsumetur cessasse, Chok. Constitutus autem ad permutandum coram Papa, non potest permutare coram Ordinario Chok. Et beneficium vacat in loco, ubi procurator permutat, non ubi constituitur, Rebuff. Gamb. Azor. Chok. Leur. *p. 3. quæst.* 866. Quod si principalis moriatur post resignationem a procuratore factam, hic cogi potest ad extendendum consensum & complendam permutationem, Chok. Leur. *quæst.* 870. Tenetque etiam permutatio post factam mandati revocationem, si hæc indebite intimata non fuit, secundum dicta *num.* 1041. sufficit autem hanc revocationem intimari, vel procuratori, vel Superiori, vel compermutanti, Paris. & alii cum Leur. *quæst.* 698. *n.* 12. Vide dicta *a n.* 1032. de resignatione per procuratorem, quæ hic applicari debent.

1090 *Q.* 163. *An requiratur consensus permutantium, item Patronorum & Electorum?* Resp. §. 1. Quamvis requiratur consensus permutantium, cum nemo invitus privandus sit jure suo, tamen si Ecclesiæ necessitas postulet, potest quis compelli ad permutandum. V. Leur. *p. 3. quæst.* 867. Quod si partes promiserint aut jurarint permutare, non posse resilire, docent Chok. Ventrig. sed probabilius contradicunt alii cum Garc. apud Leur. *quæst.* 868. quia in contractibus innominatis re adhuc integra locus est pœnitentiæ: obtineri tamen debet dispensatio in juramento, & secundum Gonz. ac Butr. contra Garc. refundi debent expensæ alteri parti ideo causatæ: si autem res non sit amplius integra, sed unus beneficium suum resignarit, debet & alter compelli, Bellarm. Ubald. Azor. Leur. *quæst.* 869. contra Gl. & Cynum.

1091 §. 2. Si permutatio fiat coram Ordinario, secundum Gonz. Barb. Castr. *t. 13. d. 6. p. 3. §. 2. num.* 4. requiritur consensus patronorum, ad eum modum, quo *num.* 977. dictum est de resignatione: Si autem patronus reclamarit, secundum Tond. Garc. Lott. Luca, permutatio est ipso jure irrita propter contemptum ipsius. E contra Steph. Zerol. Rebuff. dicunt secundum declarationem Sac. Congreg. satis esse requiri consensum, quamvis negetur, quod Garc. explicat pro casu, quo patronus sine justa causa contradicret, vel permutatio peteretur in magnam utilitatem Ecclesiæ, in quo consentiunt Abb. Covar. Lamb. Garc. Tond. Chok. Nicol. *t. 1. d. 9. §. 15.* eo quod tunc supplere possit Ordinarius, nec censeatur contemni patronatus. Si permutatio fiat coram Papa, adhuc dicit Lott. fore irritam reclamante patrono, nisi Papa derogaret juri patronatus, quia non aliter censetur consentire, Luca de bened. *d. 40. a num. 3. & a num. 9.* Item *d. 42. num. 5.* Quod si quis scienter permutans contemperit patronum, etiamsi addat, *non aliter nec alio modo*, secundum Gratian. Rebuff. Paris. Tond. vacat beneficium, vel in pœnam, uti vult Garc. vel per privationem juris, uti vult *Francis*, & videtur consentire Luca, potestque præsentari alius post sententiam de nullitate inducente vacationem, Gemin. Garc. Silv. Lamb. Lott. Luca; si tamen factum est ob ignoratum probabiliter patronatum, potest permutans redire ad beneficium, etiam invito patrono, quia nec contempsit nec ingratus fuit, Bellarmin. Gamb. Lamb. Garc. V. Leur. *quæst. 294. a num.* 5. & dicta *num.* 977. Similiter requiritur consensus Electorum eo etiam modo, quo de resignatione dictum est *a num.* 976.

1092 *Quæst.* 164. *Quis debeat permutationes admittere seu auctorizare?* Resp.

§. 1. Aliquis Superior, unde si auctoritate propria fiat, est simonia, cap. *Quæsitum*, de rer. permut. Hanc tamen simoniam esse tantum juris humani dicunt Sot. Maj. Less. Castrop. aliique apud Leur. *quæst.* 846. & rationem dedimus *lib. 3. p. 1. a num.* 109. pœna autem propria auctoritate permutantium est privatio beneficii saltem per sententiam infligendam. Vide dicta *lib. 3. par. 1. num.* 215.

§. 2. Duo Episcopi, qui per dispensationem cum Episcopati- 1093
bus retinuerunt beneficia, permutant hæc coram Metropolitano: Episcopus permutat cum Capitulo coram Archi-Episcopo; ut autem Episcopus permutet cum aliis sufficit, si habeat consensum sui Capituli, Sylv. Pirh. *lib. 3. tit. 19. num.* 27.

§. 3. Auctorizare permutationem inferiorum potest Episcopus 1094
loci, in quo est beneficium, Cap. un. *rer. permut. in* 6. ad ipsum enim jure communi spectat collatio, & institutio beneficiorum suæ Diœcesis; potestque etiam hanc potestatem delegare alteri, Chok. Leur. *quæst.* 852. Item auctorizare potest Legatus a latere pro sua provincia respectu beneficiorum Episcopis subjectorum: Item habentes ex consuetudine vel privilegio auctoritatem quasi Episcopalem: Item alii inferiores, si probent consuetudinem legitime præscriptam, ea enim quæ sunt solius jurisdictionis, præscribi possunt, Rebuff. Chok. Pirh. Leur. *quæst.* 848. Vicarius in spiritualibus non potest hoc vi officii, Garc. Azor. Castrop. Chok. & Pirh. Vide dicta *num.* 1024. & Leur. *quæst.* 849. *num.* 1. Quid possint Coadjutor, & Capitulum, colligi potest ex dictis *num.* 1024. potestque videri Leur. *quæst.* 840. *num.* 2. & 3. Item *quæst.* 713. 714. Visitator seu administrator Ecclesiæ vacantis a Papa constitutus potest recipere, & expedire tam permutationes quam resignationes, Chok. Leur. *quæst.* 850.

§. 4. Si beneficia sint in diversis diœcesibus, requiritur utriusque Episcopi auctoritas, non est tamen opus, ut eodem tempore concurrat, Nicol. *t. 1. d. 9. §. 16. &* 17. possetque unus Episcopus totum negotium committere alteri, Azor. Garc. Ventrig. Tond. Chok. Leur. *quæst.* 859. 1095

§. 5. Seclusio privilegio, consuetudine aut præscriptione, non 1096
possunt permutationem auctorizare Collatores, etiamsi sint Præpositi, Decani, Archidiaconi, &c. Navar. Rebuff. Suar. Castrop. Chok. Pirh. Leur. *quæst.* 851. Oppositum tamen tenent Angel. Sylv. Sot. Diana *p. 10. t. 16. R.* 17. quorum sententiam Suar. vocat valde veritimilem, Castropal. probabilem, Pirh. non improbabilem, quia approbatio Episcopi videtur a jure requiri in iis tantum beneficiis, quæ Episcopus ipse confert, ex quo infertur, si collatio & institutio non spectet ad Episcopum, posse fieri permutationem sine ejus licentia, ex auctoritate illius, qui confert, aut instituit: quidquid sit de illa sententia, saltem sufficiet non posse de iis Collatoribus, qui beneficia destituere, seu apud quos beneficia dimitti non possunt.

§. 6. Episcopus existens in Curia potest quidem admittere re- 1097
signationes, sed non conferre beneficia tum resignata, hinc nec ibi permutationes auctorizare potest: si tamen beneficia sint resignata coram eo extra Curiam, poterit ea conferre existens in Curia, adeoque & expedire permutationem, Paris. Chok. Leur. *quæst.* 853.

§. 7. Etiam in mensibus Papalibus admitti possunt permuta- 1098
tiones ab Ordinariis, quia quæ vacant per resignationem reservantur per alternativam, uti excipit *Reg. 8. Cancell.* Gonz. Chok. Leur. *quæst.* 854. *num.* 1. Vide dicta *num.* 511.

§. 8. Permutatio apud Ordinarium non potest fieri nisi inter 1099
duos; unde triangularis aut quadrangularis erit simoniaca, v. gr. si resignem tibi, ut tu Titio, & ut Titius mihi, Azor. Less. Gonz. Leur. *quæst.* 837. Vide dicta *num.* 1033.

Q. 165. *An causa requirantur, & quid præterea exprimi vel* 1100
observari debeat in permutationibus? Resp.

§. 1. Permutatio apud Ordinarium requirit justam causam, nam cap. *Quæsitum*, de rer. permut. & cap. *Majoribus*, de præbend. prohibetur, & est saltem irritanda per Constitut. S. Pii V. si causa non sit a permutantibus allegata, & ab Episcopo cognita, Garz. Barbos. Tond. Castrop. Leur. *part. 3. quæst.* 855. Non est tamen opus adesse causas illas, aut observari omnes conditiones relatas *num.* 1027. & a Sancto Pio V. præscriptas pro resignationibus, nam permittit perturbationes fieri juxta Canonicas sanctiones, Azor. Castropal. Leuren. *quæst.* 414.

§. 2. Causæ justæ sunt, vel necessitas, vel saltem utilitas Ec- 1101
clesiæ, seu major Dei cultus, sufficit etiam utilitas, aut commoditas permutantium; si hæc redundet in utilitatem Ecclesiæ, verb. gr. si ideo melius aut promptius Deo servient, alioquin non sufficit, S. Thom. Silv. Bellarm. Barb. Garz. Ventrig. Ugol. Corr. quorum aliqui dicunt esse simoniacam, si fiat pure ob utilitatem privatam permutantium; est tamen satis, si cedat in utilitatem unius Ecclesiæ, dummodo non cedat in damnum considerabile alterius, Garz. Ventrig. Pirh. *lib. 3. tract. 19. num.* 25. V. Leur. *quæst.* 859.

§. 3. Si permutatio fiat apud Ordinarium, non est opus ex- 1102
primere alia beneficia, quæ permutantes habent; si apud Papam, opus esse dicunt aliqui, alii negant, Leur. *quæst.* 859. Nec apud Ordinarium opus est exprimere qualitates beneficiorum, nisi quis sit desuper ordinatus; opus esse apud Papam, affirmant aliqui, alii negant, Leur. *quæst.* 860. Quamvis autem mentio non fiat status Sacerdotalis ad beneficium requisiti, putat Luca de bened. *d.* 42. *num.* 11. non ideo censeri subreptionem, quando Papa potuit de hoc habere generalem scientiam vel cognitionem. Universaliter tamen verum est, quod acquirens beneficium permutatum debeat habere omnes qualitates ad illud requisitas, quæ autem onera subiri debent, dum beneficium simpliciter vacat, etiam subiri debent, quando vacat causa permutationis. V. Leur. *quæst.* 863.

§. 4. Consanguinitas permutantium non obstat in permu- 1103
tationibus, quæ fiunt apud Papam, neque in his necessario exprimitur, sed tantum in illis, quæ fiunt apud alium, Luca *d.* 40. *num.* 15. & fusius *d.* 65. *num.* 5. possuntque videri dicta *a num.* 1011. Nec necessario exprimi debet mæqualitas ætatis, nam sæpe agni moriuntur ante oves, inquit Luca. Si autem omittatur mentio ejus, quod quis super eo titulo sit ordinatus, Trident. *sess. 21. cap. 2. de Reform.* irritat permutationem, uti Sacr. Congreg. declaravit apud Luca

d. 41. *num.* 5. quamvis aliqui defendant valorem actus, dummodo permutans antecedenter provisus sit de alio beneficio æque sufficienti ad congruam sustentationem, ut idem refert *num.* 6.

Q. 166. *Quid fieri possit, si beneficia permutanda sint inæqualia, vel unus fecerit expensas pro suo beneficio?* Resp.

1104 §. 1. Si sint inæqualia quoad dignitatem, poteritatem, jurisdictionem, est simonia, si inæqualitas compensetur per pecuniam vel aliud temporale, quia res pure spiritualis æstimaretur pretio temporali; neque hanc simoniam purgare potest auctoritas illius Superioris, cum sit juris naturalis. Si sint inæqualia quoad fructus, Caj. Navar. Gonz. Delph. Zerol. Wamef. Ventrig. Chok. Leff. Dian. *p. 9. tract. 9. R.* 40. putant Ordinarium posse ex officio, & motu proprio, si non antecesserit conventio partium, imponere pensionem pinguiori beneficio pro adæquanda ista inæqualitate, & consentit Sylv. *p. 1. v. beneficium cas.* 4. & 7. si pensio non excedat tertiam partem fructuum, vocatque sententiam communem, sed contradicunt alii communis, Cech. Philiarch. Ugol. Suar. Valent. Azor. Murg. Rodriq. Garz. Castrop. Corr. Leur. *p. 3. quæst.* 445. *num.* 2. *quæst.* 735. *num.* 2. *quæst.* 827. *num.* 4. quia beneficia conferri debent sine diminutione. Hinc Leff. *lib.* 2. *cap.* 34. *num.* 106. demum recte remittit ad consuetudinem locorum, sine qua legitime præscripta id non liceat. Putant quidem aliqui cum eodem Leff. posse prius permutari beneficia, & postea per novum contractum jura ad proventus, compensando etiam per pecunias excessum pinguiorum proventuum, pro quo citari solet cap. *Ad quæstiones* de rer. permut. ubi dicitur in permutationibus Ecclesiarum posse refusa certa pecuniæ quantitate adjici contractum, quo possessiones inæquales adæquentur, sed adhuc contradicunt Suar. Castrop. *t.* 17. *d.* 3. *p.* 16. *num.* 1. Pirh. *lib.* 3. *t.* 19. *a num.* 31. Leur. *quæst.* 445. *num.* 2. dicentes cap. cit. tantum loqui de possessionibus mere temporalibus, quæ erant sub dominio temporali Ecclesiarum, non autem de præbendis, vel beneficialibus juribus ad proventus, & ratio est, quia jus ad proventus beneficiales fundatur in beneficium, nec ab hoc, nisi auctoritate Papæ, separari potest, uti habet communissima. Putat quidem etiam Azor. posse primo permutari beneficia & jura beneficialia, postea autem posse supervenire permutationem fundi feracioris cum minus ferace, dummodo non præcesserit de hoc pactum, uti refert Leur. *quæst.* 827. *num.* 3. & favere videtur Chok. apud Leuren. *quæst.* 845. *num.* 1. sed contra est, nam jura in fundis beneficialibus sunt jura beneficialia, quæ a beneficiis separari non possunt absque auctoritate Papæ: poterunt tamen libere permutari fructus præsentes & futuri, uti & vendi possunt, quia sunt mere temporales & de se omnino separabiles a beneficio ac præbenda, Suar. Pirh. *num.* 23. Vide etiam Leff. in auct. *v. beneficium cas.* 9. ubi fuse disputat, quomodo beneficium afferens actu fructus possit sub pensione permutari cum alio afferente fructus tantum in spe.

1105 §. 2. Gamb. Senis, Azor. Chok. apud Leur. *quæst.* 862. dicunt licitam esse permutationem, cum pacto, ut compermutans refundat expensas in conservationem vel melioritionem beneficii factas, quia est onus beneficio incumbens; sed videri debent dicta *num.* 1061. quæ hic cum proportione applicanda sunt.

1106 *Q.* 167. *Quænam præterea pactiones hic licitæ sint, & quomodo circa permutationes possit aliter committi simonia?* Resp.

§. 1. Si permutationes independenter a Superiore absolute conveniant de pensione, compensatione, vel re alia beneficii extrinseca præstanda, est simonia, si tamen fiat sub conditione, si Superior approbet, & secundum dicta de resignatione 1063. non est illicitum, quia non est permutatio, nec simpliciter pactio, cum eam suspendat conditio. Imo quamvis obligarent se ad non revocandam illam pactionem conditionatam, donec sit præsentata Superiori, ut approbet vel reprobet, ut probabilius putant Panorm. Silv. Suar. Castrop. Diana Pirh. Rayn. *de benef. lib.* 2. *sect.* 1. *cap.* 2. *num.* 11. Leur. *p.* 3. *quæst.* 844. pactum licere & obligare, quia non est per se malum, nec prohibetur ejusmodi tractatus de permutando, sed tantum permutatio; ratihabitio autem futura, sub qua fit conventio non expectatur ut dispensatio, sed ut ordinaria quædam validatio, & impetratio auctoritatis.

1107 §. 2. Quomodo committi possit simonia confidentialis in permutationibus, dictum est *lib.* 3. *p.* 1. *num.* 67. quomodo autem alia etiam simonia sæpe in his committatur, satis indicatum est ibidem & hic per decursum.

1108 *Quæst.* 168. *Intra quod tempus perfici debeat, ac publicari permutatio?* Resp.

§. 1. Non est a jure statutum certum tempus, intra quod beneficia permutata conferri debeant. Dicunt quidem recte Garz. & Leur. *p.* 3. *quæst.* 865. *num.* 2. vi Constit. Greg. XIII. debere intra mensem admitti vel rejici permutationem, putantque etiam intra mensem debere fieri provisionem, sed vide dicta *num.* 1030. quæ etiam hic valent.

1109 §. 2. Permutatio publicari debet eo modo, quo dictum est *a num.* 1036. de resignatione, debetque publicatio fieri ab utroque permutante, uti tenent Paris. Azor. Chok. Leur. *quæst.* 776. contra Nav. Barb. Ventrig. putantes satis esse fieri ab alterutro: si tamen ab uno eorum negligatur, id non nocet alteri, Gonzal. Paris. Tond. apud Leur. *num.* 871. *num.* 4. & debet hæc publicatio fieri intra tempus notatum de resignatione *num.* 1071.

1110 *Q.* 169. *Quid dicendum sit, si permutatio non habeat effectum, vel si non servetur conditio apposita?* Resp.

§. 1. Si permutatio non habuit effectum, uti si resignatione ab uno facta alter noluit, aut non potuit vicissim resignare, posse primum sine nova collatione redire ad suum beneficium, docent Jo: Andr. Franc. Senis, Ruffin. Duar. Paris. Leff. quia resignavit sub conditione, si non subsequuta, saltem resolutiva, ut suum beneficium cum alterius beneficio commutetur, & conditione non impleta non fuit voluntas abdicandi jus, ideoque beneficium ejus non videtur vacasse: ergo poterit propria auctoritate illi insistere: Limitant Gemin. Tusch. Chok. si absque culpa eorum impediatur effectus; volunt tamen Abb. Rebuf. Staphil. Redoan. Azor. Barb. Zoef. Ventrig. Lotth. Pirh. prærequiri, ut Superior declaret eum vel eos posse auctoritate propria redire ad beneficia. Addunt Lott. Prob. Leur. *p.* 3. *quæst.* 294. *num.* 10. etiamsi permutatione vacassent beneficia, si tamen adsuit culpa, & permutatio declaretur nulla, hoc ipso declarari nullum jus esse abdicatum, adeoque posse redire ad beneficia sine novo titulo.

§. 2. Docent Gonzal. Garz. & Castrop. si dimiseras tuum beneficium, & beneficium compermutantis tibi fuerat collatum ei ipse autem vel moriatur, vel fiat incapax, antequam tuum ei conferatur, hoc tuum esse tertio conferendum tanquam vacans per resignationem tuam, quia permutatio erat ex parte tua perfecta. E contra si necdum dimiseras tuum, quamvis alterius beneficium sit tibi collatum, dicunt Garz. Azor. Castrop. Tond. Nicol. *t.* 1. *d.* 9. §. 18. te posse hoc retinere simul cum tuo, si sint compatibilia (si enim sint incompatibilia, habes optionem retinendi, quod voles, Garz.) quia jure accepisti possessionem alieni beneficii, & necdum amisisti possessionem tui; quod limitat Ventrig. dummodo non intercesserit fraus, uti si permutasses cum infirmo, secundum dicta *num.* 1088. 1111

§. 3. Si compermutans, qui resignavit, moriatur, antequam tu resignaris, & tibi facta sit collatio beneficii, quod habuit defunctus, docet Garz. beneficium defuncti non deberi tibi, sed providendum tanquam vacans per resignationem. Si autem resignasti, & ex culpa vel defectu tuo fiat, ut permutatio non habeat in te effectum, non poteris ad beneficium tuum redire, sed erit conferendum alteri, quia impleta est conditio, sub qua resignasti, nempe ut alter tibi dimitteret suum beneficium, quod dimisit, tibi autem imputa, quod illud non acceperis, Castr. Si carebas vero titulo beneficii, quod mecum permutasti, & ideo tertius. evincat beneficium, quod a te accepi, teneris mihi meum beneficium restituere, quia non est impleta conditio, sub qua resignaram, quæ erat, ut in favorem mei dimitteres beneficium, quod cum effectu habere possem, Castr. Et idem videtur esse, si reipsa non habueris beneficium, quia, v. g. acquisiveras per simoniam, quia cum error dederit causam huic permutationi, videtur esse irrita, secundum dicta de contractibus *lib.* 3. *p.* 2. *num.* 612. Ita Suar. Azor. Garz. Leff. Castr. Leur. *quæst.* 737. contra Rebuff. qui putat valere, cui favet Leff. in auct. v. Simonia cas. 4. si inhabilitas per simoniam contracta fuerit sublata, quia beneficia in manibus Episcopi sunt deposita, & ab eo dantur permutantibus, sed contradicit Sanch. in Conf. *libr.* 2. *cap.* 1. *dec.* 31. *num.* 11. quia cum Episcopus velit conferre cauſa permutationis, intendit hoc beneficium conferre loco dimissi: ergo ille, qui reipsa non habuit jus, adeoque nihil dimisit, ex intentione Episcopi nihil potest accipere, sed alter poterit reverti ad suum beneficium.

§. 4. Si permutatio fuerit nulla propter patronum contemptum, de quo *num.* 1091. dictum est, poterunt illi in pœnam ingratitudinis præsentare alios ad ista beneficia, Lott. Chok. V. Leur. *quæst.* 871.

§. 5. Si permutans coram Papa moriatur intra 20. dies a præstito consensu, beneficium vacat per mortem, & potest alteri conferri, Rebuff. Paris. Gonz. Wamef. Chok. Leur. *quæst.* 861. Quod tenet etiam Communis de permutante apud Ordinarium, licet Chok. dicat oppositum defendi a multis. V. dicta *a num.* 994.

§. 6. Si permutatio sit peracta, licet non impleatur conditio adjecta, v. gr. non solvatur pensio appromissa; non ideo repeti potest beneficium, quia pœnitentiæ locus non est, si completa sint illa, quæ intrinseca sunt, Boer. Chok. apud Leur. *quæst.* 872. Similiter permutatio expedita per Ordinarium non potest per hunc rescindi, etiamsi postea advertatur inæqualitas fructuum, aut læsio ultra dimidium, Abb. Anchar. Dec. Ventrig. Chok. Excipe, si decepta sit Ecclesia, Calder. Cagnol. Ventrig. Item si compermutans dolum fecerit, v. gr. si dixerit majorem esse valorem beneficii, Cap. *Cum universorum de rer. permut.* Item si sic deceptus fuerit Minor. Chok. Leur. *quæst.* 874.

ARTICULUS VI. 1116

Quid & quotuplex sit pensio?

„ RESP. Pensio est jus percipiendi fructus ex alieno beneficio. Estque triplex. 1. Temporalis, quæ datur propter „ ministerium temporale v. gr. Cantori, ædituo, patrono & „ defensori Ecclesiæ. 2. Spiritualis, quæ fundatur in titulo me„ re spirituali, ut quæ datur Concionatori, Coadjutori Episco„ pi, Parocho, &c. 3. Media, quæ fundatur in statu spirituali; „ non tamen officio spirituali: ut quæ datur Clerico pauperi, „ vel Parocho seni ad sustentationem, vel quæ datur causa re„ signationis, & litis componendæ. Duæ posteriores dicun„ tur Clericales, quia Clericis; prima laicalis, quia laicis tan„ tum datur.

„ Porro circa pensiones, Laym. *lib.* 4. *t.* 2. *cap.* 18. & Leff. *lib.* „ 2. *cap.* 35. *dec.* 38. docent hæc. 1. Etli eam designare proprium „ sit Papæ; id tamen etiam Episcopum posse in cauſis specia„ libus, & necessariis, v. g. propter paupertatem & senium resi„ gnantis, vel litis compositionem, vel propter adæquandos fru„ ctus in permutatione beneficiorum. 2. Debere esse moderatam, „ itaut beneficiato relinquatur sufficiens sustentatio: talis au„ tem plerumque censetur tertia pars fructuum. 3. Ad pensio„ nem non requiri consensum patroni, ut quidam volunt, quia „ id nullo jure statutum est: Neque ullum sit præjudicium per „ impositionem pensionis, cum is fructus non percipiat ex bene„ ficio; sed tantum habeat jus instituendi, & præsentandi, quod „ ei non adimitur. 4. Pensionarius post Constitutionem S. Pii „ V. ubi ea est recepta, tenetur recitare officium B. V. nec fa„ cit fructus suos, si omittat. 5. Pensionem extingui morte pen„ sionarii, sicut usufructus morte usufructuarii. Posset tamen „ Papa facere perpetuum ex plenitudine potestatis. De vendi„ tione & redemptione pensionis, v. Laym. *loc. cit.* Leff. *dec.* 22. „ Bon. *de simon. dec.* 1. *quæst.* 4. §. 13.

ADDEN-

ADDENDA.

1117 *Quæst.* 170. *An pensio Ecclesiastica, quæ alicui conceditur super beneficio alieno ob resignationem, permutationem, compositionem litis &c. sit vere beneficium aut aliquid spirituale, vel saltem possit esse titulus ordinationis?* Resp.

§. 1. Nulla pensio est beneficium, nisi in titulum novi beneficii erigatur, uti habet communissima cum Leur. *p.* 3. *quæst.* 440. nam cap. *Quamvis*, de præb. in 6. contradistinguitur a beneficio, estque tantum jus temporale, quod finitur cum morte alicujus, uti usufructus, unde ratione pensionis nemo gaudet privilegio Canonis vel fori, Gonz. Barb. Leur. *quæst.* 442.

1118 §. 2. Nav. Veg. Rodr. Vivald. Paris. Azor. Garz. Leff. Laym. *lib.* 4. *t.* 2. *cap.* 18. *n.* 2. Beja *p.* 1. *cas.* 37. Castrop. *t.* 17. *d.* 3. *p.* 13. *num.* 8. Rayn. *de benef. lib.* 2. *sect.* 1. *cap.* 2. *num.* 40. dicunt pensionem ejusmodi Ecclesiasticam esse aliquid spirituale, quia prærequirit Clericatum, adeoque est spirituali annexa: & maxime quia nunc post Constit. S. Pii V. habet annexum onus recitandi officium B. Virginis, ideoque non aliter ac beneficium datur propter Officium spirituale. E contra Bald. Felin. Anchar. Imol. Gonz. Lott. Luca dicunt esse quid mere profanum, & temporale, eo quod non detur ratione præstandi ministerii spiritualis, sed post dimissum illius onus concedatur tantum in vitæ subsidium, ideoque sit omnino separata a titulo spirituali; quod autem requiratur Clericatus, est ex solo stylo Curiæ non concedentis pensionem nisi Clerico: nec adjecta obligatio orandi officium B. Virginis probat pensionem esse spiritualem, alioqui stipendium pro Missa etiam esset quid spirituale, cum habeat annexam obligationem legendi Missam. V. Leur. *quæst.* 430. 1128

1119 §. 3. Posset aliquis super tali pensione promoveri ad sacros ordines, si erigeretur in titulum, uti quis potest ordinari titulo patrimonii sæcularis; & id concedit Trident. *sess.* 21. *cap.* 2. *de Reform.* si ita postulet necessitas, vel utilitas Ecclesiæ, Gonz. Azor. Barb. Ventrig. Leur. *quæst.* 441.

1120 *Q.* 171. *An reservatio pensionis sit odiosa?* Resp. esse odiosam dicunt Sanch. Paris. Corr. tum quia videtur esse contra jus commune, tum etiam quia affert servitutem beneficio: E contra favorabilem esse dicunt Lott. & Leur. *p.* 3. *quæst.* 476. quia dum honestatur per causam decentis alimentationis, non contrariatur juri, & onus non tam imponitur beneficio, quam beneficiato, quia cum consentiat, sitque ei absolute melius sic habere beneficium quam non habere, per hoc non subit servitutem, sed accipit gratiam, Burlat. Gig. Gonz. dicunt esse odiosam, antequam concedatur, sed post concessionem esse favorabilem; Forte etiam dici posset esse favorabilem, si imponatur, petente etiam beneficiato; odiosam autem, si imponatur, eo quasi invito. Vide dicenda *num.* 1127.

1121 *Q.* 172. *Quis, & ex qua causa possit concedere alicui pensionem super alieno beneficio?* Resp.

§. 1. Papa potest ipsimet beneficio imponere: ut tamen licite imponat, requiritur justa causa, quamvis etiam sine causa possit valide imponere, uti tenent Rebuff. Azor. Sanch. Garz. Barb. Castr. Luca, Diana *p.* 10. *t.* 14. *R.* 70. Leur. *p.* 3. *quæst.* 443. contra Vasq. Gamb. Tol. Leff. Rodriq. 1129

§. 2. Possunt Episcopi, si adsit justa causa imponere pensionem personæ habenti vel habituræ beneficium; ordinarie autem non debent beneficium ipsum gravare, sed sine diminutione conferre, ideoque onus illud non imponunt beneficio vel successoribus, sed pensio durat tantum ad vitam, vel ad certos annos vitæ hujus provisi, Sor. Tol. Zech. Nav. Paris. Azor. Garz. Barb. Ventrig. Lott. Luca contra Caccialup. Gig. Cuch. Cautium, Tond. qui putant posse imponi ad vitam pensionarii, quod saltem in casu terminandæ litis dicunt plures, uti notatum est *num.* 559. V. Leur. *quæst.* 444. 1130

1123 §. 3. Vicarius Episcopi non potest vi officii imponere pensionem, Sbroz. Bero. Garz. Leur. *quæst.* 440. Legatus de latere potest idem, quod Episcopus, Azor. Garz. Fill. Castr. Leur. *quæst.* 450. Collatores inferiores, item Compromissarii & Judices non possunt nisi auctoritate Episcopi, Garz. Leur. *quæst.* 451. Monasteria & Superiores regulares possunt in beneficiis sibi incorporatis per Vicarios administratis aliisque manualibus, sed hæ non sunt propriæ pensiones, Lott. *quæst.* 452. 453. 1131

1124 §. 4. Contractus privata auctoritate factus de pensione beneficiali proprie dicta, est simoniacus, potest tamen quis ex alia causa se civiliter obligare ad dandam partem fructuum sui beneficii. V. Leur. *quæst.* 454.

1125 §. 5. Impositio pensionis ab alio quam Papa, facta sine justa causa, est invalida, Sarn. Corraf. Garz. Leur. *quæst.* 445. *num.* 1. Justæ autem causæ, ob quas imponi possint, censentur terminatio litis, de qua dictum *num.* 556. Necessitas vel magna utilitas Ecclesiæ. Alimentatio necessarii Ministri in Ecclesia, sustentatio pauperum, Suar. Azor. Fill. Barb. Diana *p.* 9. *t.* 9. *R.* 49. Leur. *quæst.* 444. Et docent S. Thom. Abb. Laym. Garz. Lott. posse Episcopus cum consensu Capituli, antequam beneficium pingue conferant, super hujus fructibus imponere etiam in perpetuum pensionem pro necessitate alterius Ecclesiæ, vel necessarii Ministri: Et quamvis Garz. & Murga dicant Clericum perpetuo ægrotantem non posse resignare in manus Episcopi sub reservatione pensionis pro suis alimentis, tamen contradicit Ferret. & saltem fatentur plerique cum Abb. & Gamb. apud Leur. *quæst.* 446. Episcopum posse illo consentiente, substituere alium, reservata ei pensione quod vixerit. 1134

1126 §. 6. Pensio commensurari debet cauſæ, alioquin quoad excessum est invalida, & reducenda ad proportionem causæ, Garz. Leur. *quæst.* 455. *num.* 2. Et tenetur Episcopus causam impositæ pensionis verificare, nec satis est, si dicat adesse, Grat. Barb. Luca, Leur. *num.* 1. & *quæst.* 447. 1135

1127 *Q.* 173. *An ad impositionem pensionis requiratur consensus beneficiati & Patronorum?* Resp. §. 1. Ordinariæ requiritur consensus beneficiati, nam nequidem Papa solet aliter imponere, Paris. Garz. Castrop. Lott. Luca, Leur. *p.* 3. *quæst.* 456. Si tamen causa necessaria poltulet, recte innuit Lur. *quæst.* 457. beneficiatum licet invitum posse compelli ad consentiendum. Quod si beneficium vacet, potest constitui defensor, qui consentiat, Azor. Castrop. Leur. *quæst.* 458. Et ut in futurum valeat impositio, debet etiam ille consentire, qui habet jus regressus ad beneficium, Gig. Paris. Leur. *quæst.* 459. Si tamen pensio imponatur ipsi beneficio, valet consensus hujus beneficiati pro obligandis etiam successoribus, ad quos transibit beneficium cum onere pensionis, Lott. Luca, Leur. *quæst.* 462. 1136

§. 2. Potest a Papa imponi etiam non requisito Patrono, sic tamen, ut si Patronus postea ageat, ipsi prius quam pensionario, præstentur alimenta, quia jus ejus est anterius, beneficio quasi intrinsecum, Azor. Castr. Lott. Et si sit Patronus laicus, debet in constitutione pensionis illius fieri mentio, v. Leur. *q.* 464. Episcopum autem non posse imponere sine consensu Patroni, præsertim laici, docent Rebuff. Zech. Barb. Castr. Leur. *quæst.* 465. contra Gig. Gamb. & Leff. quia videtur Patrono præjudicare, quod beneficium ita reddatur possessori minus æstimabile; quod fatetur Garz. si pensio beneficio ipsi imponatur etiam pro successoribus. 1128

Q. 174. *Quibus beneficiis imponi possit pensio?* Resp. 1129

§. 1. A Papa imponi potest omnibus beneficiis, etiam patronatis, secundum dicta *num.* 1128. Item a Papa imponi potest Episcopatui, dummodo Episcopo ad sustentationem remaneant mille ducati, juxta valorem in regione, in qua est Episcopatus, Trid. *sess.* 24. *cap.* 13. *de Reform.* Similiter parochiæ vel beneficio curato, dummodo possessori remaneant 100. ducati, Trid. *supra*. Valet tamen pensio, si illi mille vel centum ducati poterant haberi tum, quando pensio imponebatur, licet postea fuit diminutio: quamvis hæc facta peti possit, ut cum proportione etiam imminuatur pensio. V. Leur. *p.* 3. *quæst.* 466. *& seqq.*

§. 2. Non solebat ante hac pensio imponi beneficio simplici non excedenti 24. ducatos de Camera, quid autem hi ducati faciant, dictum est *num.* 677. Nec Canonicatui & dignitati non excedenti 100. ducatos: Nec Præbendæ Theologali. Vid. Leur. *quæst.* 470. 471. nunc autem quandoque fit aliter, ex causis. Nec imponi potest fructibus Ecclesiæ necdum erectis in beneficium, Corr. Leur. *quæst.* 474. Nec imponi solet distributionibus quotidianis, Garz. Castr. Lott. Leur. *quæst.* 481. imo nec toti summæ grossæ litæ distribui inter eos, qui certis temporibus interfunt, Paris. Leur. *quæst.* 482. 1130

§. 3. Imponi potest beneficiis perpetuo commendatis, Gamb. Paris. Azor. Tamb. Leur. *quæst.* 472. Item alteri beneficio, quod habet Titius resignatarius, si beneficium ei a Cajo resignatum pensionem ferre non possit, Azor. Leur. *quæst.* 473. Item beneficio Sempronii, si Titius resignatarius non habeat aliud beneficium, nec hoc beneficium a Cajo resignatum Titio, pensionem ferre possit, Paris. Azor. Leur. *quæst.* 476. Item fundo unius beneficii pro alterius dote, Abb. Gig. Gonz. Lott. Leur. *quæst.* 475. Item fructibus beneficii, etiam incertis, Lott. Leur. *quæst.* 480. 1131

Q. 175. *Quid liceat circa impositionem pensionis in permutationibus, si beneficia sint inæqualia quoad fructus?* Resp. Dictum est *a num.* 1104. 1132

Q. 176. *Quid notandum sit circa quantitatem, & reductionem pensionis?* Resp. seqq. 1133

§. 1. Pensio ita debet esse moderata, ut beneficiato relinquatur competentia vivendi: & olim quidem imponebatur in omnibus beneficiis tantum ad tertiam partem reddituum, nunc autem in simplicibus regulariter imponitur ad medietatem & non ultra, Paris. Corr. Lott. Tond. Leur. *p.* 3. *quæst.* 483. Fit tamen adhuc sæpe Romæ, ut si proventus sint 800. Imperiales, pensio imponatur ad 600. quia beneficiato manet honesta sustentatio. Quod si fiat excessus supra determinatam quantitatem, totam pensionem corruere dicunt Gig. Barbos. Lott. Ventrig. Leur. *quæst.* 484. contra alios putantes tenere, fel esse reducendam ad legitimam quantitatem. Similiter tenent Lott. Luca, Leur. *quæst.* 485. totam corruere, si falso narratus sit valor majoremanens possessori beneficii; non ideo tamen poterit pensionarius redire ad beneficium, si resignarit sciens tantam pensionem non habere locum, Garz. Leur. *quæst.* 486. Pensionarius autem, si non sit in possessione percipiendi, tenetur probare, quod pensio reservata non excedat debitam quantitatem, uti dicetur *num.* 1155. 1134

§. 2. Si reditus omnibus annis ita diminuantur, ut possessori beneficii non remaneat congrua, debet sic diminui pensio, ut redintegretur tota congrua ab initio illi constituta. Si diminuatur per aliquos tantum annos, qui per alios compensari possint, non ideo diminuitur pensio, Gig. Garz. Barbos. Ventrig. Lott. Leur. *quæst.* 487. Porro congrua constituitur tantum ex fructibus certis, uti explicat Leur. *quæst.* 488. Si resignarius quereretur de nimio onere pensionis, audiri non debet, sed vel solvere totam, vel dimittere beneficium, Lott. Luca, Leur. *quæst.* 489. Successor tamen primi resignatarii posset ab initio petere reductionem pensionis nimis excessivæ, Tond. Lot. Leur. *quæst.* 490. Potestque etiam Patronus beneficii petere, ut immodica pensio ad debitam quantitatem reducatur, Gig. Azor. Leur. *quæst.* 491.

§. 3. Si tractu temporis diminuti sunt fructus, potest Episcopus, nisi specialiter prohibeatur, reducere pensionem ad debitam quantitatem, etiamsi pensio sit imposita a Papa: si a successore resignatarii petatur reductio pensionis constitutæ a Papa, Episcopus reducere non potest, nisi ex commissione Papæ, Gamb. Garz. Excipe, nisi consentiret Pensionarius, cum sola ejus voluntate diminui posset pensio, nisi expresse aliter statuatur, Gig. Cort. Lott. Leur. *quæst.* 492. Interea autem, dum petitur reductio pensionis hactenus solutæ, debet integre solvi, Lott. Luca, Leur. *quæst.* 493. 1135

Q. 177. *Quandonam, & quibus modis imponatur pensio?* Resp. 1136

§. 1. Communiter imponitur in collatione beneficii, potestque

etiam fieri post illam, Azor. sed si Episcopus imponat, Laym. dicit fieri debere ante collationem, Leur. *p. 3. quæst.* 494. Et quia accipientes beneficium sæpe consentiebant impositioni pensionis, quam non solverent ipsi, sed eorum successores, adjici solet decretum, ut ab initio quotannis solvatur pensio, alioquin impositio sit irrita, debetque per instrumenta Notarii, & testium probari, solutiones singulis annis a prædecessore esse factas, Barbos. Tond. Corr. Luca, Leur. *quæst.* 495. & 569.

1137 §. 2. Scriptura non requiritur ad valorem pensionis, sed tantum ad probationem, Gig. Gonz. Lott. Luca, Leur. *quæst.* 496. prohibetur tamen exactio pensionis ante expeditionem litterarum, uti dicentur *num.* 1168.

1138 §. 3. Azor. putat esse simoniam, si Episcopus alicui reservet pensionem sub conditione, ut eam dimittat, quando beneficium obtinuerit, quia videtur promittere beneficium sub conditione pensionis dimittendæ, sed merito contradicit Leur. *quæst.* 498. nam non ideo promittit beneficium, & pensio potest constitui pro tempore, quo pensionarius indigebit.

1139 §. 4. Potest a Papa imponi pensio cum clausula, ut solvatur etiam ante obtentam possessionem beneficii, & quamvis nulli perciperentur fructus, quia in hoc consentire potest beneficiandus ob spem beneficii & fructuum, Gig. Paris. Azor. Fill. Leur. *quæst.* 490. quem vide etiam *quæst.* 545, *num.* 2.

1140 §. 5. Si pensio uni constituatur in pluribus beneficiis, non censetur imposita singulis in solidum, sed pro rata & proportione ad beneficiorum fructus, e quibus quantitas alimentationi destinata constari debet, *cap. Constitutus, de Relig. domib.* Paris. Corr. Lott. Ventrigl. Leur. *quæst.* 501. & 566.

1141 *Q.* 178. *Quibus personis reservari, vel constitui possit pensio Ecclesiastica?* Resp.

§. 1. Pensio a solo Papa reservari potest personæ incertæ & nominatæ, Tond. Leur. *p. 3. quæst.* 500. Etiam solus Papa dispensare potest cum Episcopo, ut sit capax pensionis, Corr. Leur. *quæst.* 571. Item ut promotus ad Episcopatum retineat pensiones ante habitas, Leur. *quæst.* 586.

1142 §. 2. Quamvis aliquis sit incapax beneficii, tamen Gonz. Lamb. Garz. Lott. dicunt posse esse capacem pensionis super beneficio: hinc docent Suar. & alii communiter inhabilitatum ad beneficia, saltem per sententiam hominis, non ideo esse inhabilitatum ad pensiones, quia pœnæ non extenduntur. Putant tamen Navar. Sanch. Zerol. Barb. Castrop. Ventrig. jure ipso vel lege inhabilitatum ad beneficia, etiam esse inhabilitatum ad pensionem saltem respondentem tali beneficio, ad quod inhabilis est, uti exponit Leur. *quæst.* 510. Similiter dicunt Covar. Baldel. Salz. Barb. si per legem vel privilegium in aliquo regno exteri sint incapaces beneficiorum, etiam esse incapaces pensionum. V. Leur. *quæst.* 527. Denique fatentur Gamb. & Lott. Clericum sæcularem, qui non est capax beneficii regularis, etiam non esse capacem pensionis huic imponendæ, Leur. *quæst.* 528. & quamvis Regularis quandoque sit capax beneficii sæcularis curati, tamen non est capax pensionis super hoc, quia Ecclesiæ necessitas justificat primum, non secundum, Mandos. Zech. Sanch. Zerol. Garz. Barb. Castrop. Corr. Lott. Leur. *quæst.* 520.

1143 §. 3. Quamvis laici de se capaces sint pensionis, quæ secundum dicta *num.* 1118. est quid mere temporale, tamen ex Const. *S. Pii V.* pensio nonnisi Clerico constitui potest, Castr. Lott. Leur. *quæst.* 511. Debetque Clericatus actu adesse, dum constituitur pensio, Gig. Lamb. Corr. Lott. Ventrig. contra Filliuc. Nec sufficit aliquem communiter reputari Clericum, Lott. Ventrig. Leur. *quæst.* 512. contra Corr. Non tenetur tamen gestare habitum & tonsuram, nisi pensio excedat summam 60. ducatorum de Camera, Garz. Castr. Leur. *quæst.* 514.

1144 §. 4. Per eamdem Constit. *S. Pii V.* incapaces sunt pensionis Clerici conjugati; bigami, licet nunc extra Matrimonium contracti; promoti ad Clericatum sine licentia proprii Episcopi, ut dicitur; nec Constitutionem pensionis ratificaverit, Ricc. Corr. Leur. *quæst.* 515. Non obstat tamen dicta Constit. quin Episcopus possit in favorem sui nepotis reservare pensionem, quia tantum vetat illi conferri beneficium resignatum, Gratian. Paris. Tond. Leur. *p. 2. quæst.* 676.

1145 §. 5. Equites Melitenses carentes prima tonsura capaces sunt pensionis, quia quoad hoc æquiparantur tonsuratis, Gamb. Corr. Lott. Leur. *part. 3. quæst.* 517. Novitii tamen Religionum, si non sint Clerici, manent incapaces, quia censentur adhuc esse in statu, in quo erant, cum reciperentur, Lott. Leur. *quæst.* 516. Nec equites Melitenses videntur esse capaces pensionis beneficio sæculari impositæ, Lott. Leur. *quæst.* 529. *num.* 1.

1146 §. 6. Sa Sanch. Garz. Barb. Squill. Campan. Sanctar. Castrop. dicunt minorem 14. annis non esse capacem pensionis, uti per Trid. *sess.* 23. *cap.* 6. *de Refor.* non est capax beneficii. E contra Gig. & Lott. nullam ætatem prærequirunt, sed dicunt: si quis per dispensationem tonsuretur quarto anno ætatis, hoc ipso esse capacem pensionis: Zech. Ricc. Grat. Less. probabiliter dicunt sufficere septennium, cum sufficiat ad Clericatum, nec Trident. loquatur nisi de beneficiis. Circa ordinatum, omissa tonsura, vide dicta *num.* 743.

1147 §. 7. Clericus, quamvis sit illegitimus, capax est pensionis, Rota, Gonz. Gamb. Zerol. Majol. Tond. Lott. Leur. *quæst.* 520. contra Zech. Nav. Sanch. Less. Garz. Castr. Quod multo magis valet de exposititiis, secundum dicta *num.* 766. docentque Garz. Tond. Leur. *quæst.* 521. Potestque etiam illegitimus obtinere pensionem, quam habuit ejus pater, Paris. Gonz. Barb. Lott. Ventrig. contra Mandos. non tamen super beneficio, quod habet vel habuit pater, Trid. *sess.* 25. *cap.* 15. *de Reform.* quamvis habere possit pensionem super eodem beneficio, super quo pensionem habet Pater, Grat. Tond. Leur. *quæst.* 522.

1148 §. 8. Si supponamus ad pensionem requiri dispensationem illegitimi, docent Mandos. Rebuff. Laym. dispensatum ad beneficia non ideo esse dispensatum ad pensiones, quia hæc sunt separabilia, & dispensatio est stricte interpretanda; contradicunt Azor. Garz. Castr. quia inhabilitas ad beneficia est fundamentum inhabilitatis ad pensiones, quod tunc tollitur: Fatenturque Rebuff. Corr. Tond. dispensatum ad hoc beneficium etiam esse dispensatum ad pensionem in hoc beneficio. V. Leur. *quæst.* 523. & *art.* 529. *num.* 2.

§. 9. Excommunicatus, suspensus, interdictus est incapax pen- 1149
sionis, ideo enim præmittitur absolutio pensionarii ab his censuris, Leur. *quæst.* 524. Vide tamen Dian. *part.* 11. *tract.* 5. *R.* 5. Idem censent de irregulari multi, sed contradicunt alii ob declarationem. Vide Leur. *supr.* Multo magis incapaces sunt perssionis hæretici, eorumque filii & nepotes, non tamen illi, qui tantum suspecti sunt de hæresi *quæst.* 526.

§. 10. Qui non potest recitare officium B. Virginis, est capax 1150
pensionis, si Episcopus hanc obligationem mutet in alias orationes, Fill. Leur. *quæst.* 532. Et universaliter loquendo qui sciens confert pensionem habenti impedimentum, tacite cum eo dispensat, si dispensare possit, quia nemo censetur velle ponere actum nullum vel malum, Alciat. Paris. Fill. Si autem dispensare non possit nec prævideat facile dispensandum, videtur peccare graviter, quia est graviter difforme rectæ rationi velle intrudere aliquem in id, cujus scitur esse incapax, Cov. Fill. Leur. *quæst.* 533.

Q. 179. *Quid narrari debeat ab illo, qui vult impetrare pen-* 1151
sionem? Resp. §. 1. Debet narrare, si quæ alia pensio vel onus incumbat beneficio, super quo petit pensionem, alioquin impositio est nulla, & si impetrans resignarit beneficium, non ideo poterit redire ad illud, Garz. Paris. Castrop. Tond. Lott. Luca, Leur. *p. 3. quæst.* 502. sufficit tamen pensiones prius impositas narrare generice, dicendo pensiones alias eidem beneficio esse impositas, Lott. Ventrig. Leur. *quæst.* 503. Etiam exprimi debet quantitas pensionis jam impositæ, ne beneficium gravetur ultra vires. Item exprimi debet quantitas reddituum beneficii pensione gravandi, ut possit congrua determinari beneficiando, Lott. Leur. *quæst.* 506.

§. 2. Secundum Garziam, si quis impetret pensionem super 1152
beneficio a se resignato, quod retinere poterat, non tenetur narrare, quod habeat beneficium vel pensionem aliam; si tamen impetret super beneficio non resignato a se, aut super beneficio a se resignato, quod retinere non poterat, debet narrare; sed contradicit Castrop. admittens quidem narrandum, quod habeat aliam pensionem, non tamen quod habeat aliud beneficium. V. Leur. *quæst.* 505. An narrare debeat esse litem super pensione, dicetur *num.* 1173.

Q. 180. *Quid sit notandum circa possessionem, & jura pensio-* 1153
narii? Resp. seqq.

§. 1. Unicus actus solutionis pensionario factæ a beneficiato vel ejus procuratore ex vi mandati, vel a quocumque alio cum beneficiati scientia & consensu, tribuit quasi possessionem exigendi pensiones impositerum, etiam pendente lite superveniente, Garz. Corr. Lott. Ventrig. Leur. *p. 3. quæst.* 571. 574. Quod etiam verum est, si solutio facta sit per camplorem, qui præsumatur habuisse mandatum, Lott. Leur. *quæst.* 575. Aut etiam per antecedentem beneficiatum morti proximum, Luca, Leur. *quæst.* 572. solutio tamen facta ab œconomo, exactore, vel alio tantum deputato ad colligendos fructus beneficii vacantis non dat pensionario quasi possessionem contra successorem in beneficio, Garz. & alii cum Leur. *quæst.* 573. Et quando solutio facta tribuit quasi possessionem, debet plene probari per pensionarium, Lott. & alii cum Leur. *quæst.* 576. qui pensionarius, licet postea etiam per decennium non exigat pensionem, non ideo amittit possessionem acquisitam, nisi forte ipsi petenti negata esset, & tunc diu non petens censeretur abjecisse animum possidendi. V. Leur. *quæst.* 577.

§. 2. Quamvis pensio constituta, fuerit invalida ob omissam 1154
narrationem prioris pensionis impositæ, secundum dicta *a num.* 1151. si tamen pensionarius per longum tempus perceperit fructus, putant Tond. & Leur. *quæst.* 509. posse esse locum regulis de pacifico possessore, de quibus actum est *a num.* 680. 689. 715. Et quidem pensionarius, qui in possessione est, habet actionem in primis personalem contra beneficiatum ejusque successores, quia ad hos etiam hoc ignorantes transit beneficium cum onere, Lott. Ventrig. Leur. *quæst.* 478. Deinde etiam realem seu quasi hypothecariam in fructibus super quibus constituta est pensio, Gig. Azor. Castr. Lott. Ventrig. *quæst.* 579. contra Castrens. & Felin. Potestque contra beneficiatum tam primum quam successores agere actione possessoria, seu de spolio, iidem AA. cum Leur. *quæst.* 580. Hinc in fructibus beneficii gravati præfertur pensionarius quibuscumque aliis creditoribus, Gig. Garz. Tond. Luca, Leur. *quæst.* 581. Et habet pensionarius pro exactione pensionis paratam viam executivam, Lott. Luca Leur. *quæst.* 588. Quæ autem sit praxis urgendi solutionem pensionis, vide apud Leur. *quæst.* 589. *& seqq.* ubi etiam declarat, quæ pœnæ sint statutæ non solventibus pensionem. Idem pensionarius, cui non solvitur pensio, habet jus regrediendi ad beneficium, beneficiato tamen conceditur appellatio & purgatio moræ, imo & pœnitentia, qua excludatur regressus, si pensiones offerat. V. Leur. *quæst.* 594. ubi plura habet de regressu. Quamvis autem pensionarius regressus sit ad beneficium, adhuc videtur habere jus exigendi pensiones decursas, uti docet Barb. contra Gig. Tond. & alios apud Leur. *quæst.* 600. An possessio primi serviat secundo, vide dicenda *num.* 1169.

Q. 181. *Quæ sint obligationes pensionarii?* Resp. 1155

§. 1. Si non sit in possessione percipiendi, tenetur probare, quod pensio non excedat debitam quantitatem: item ostendere litteras reservationis & verificare qualitates in reservatione pensionis appositas: item probare possessionem ac jus illius, qui primo consensit pensioni. V. Leur. *part. 3. quæst.* 534. *& seqq.*

§. 2. Sub onere non faciendi fructus suos, sed restituendi, te- 1156
netur quotidie orare officium B. Virginis, ex Constit. *S. Pii V.* quam usu receptam esse testantur AA. communiter cum Leur. *quæst.*

quæst. 537. contra Valent. Cuch. Vivald. & alios: hanc obligationem esse sub mortali, docent Graffis & alii, reste Lott. *l. 11. qu.* 45. *num.* 16. Manetque hæc obligatio etiamsi dimiserit partem pensionis, aut consenserit totam redimi, uti tenent Azor. & alii, contra alios. Excipit Bonac. *de Horis d. 1. qu. 2. p. 4. a num.* 8. illum. 1. Cui reservatur pensio in commodum alterius, solus enim ille tenetur, qui fruitur. 2. Cui reservatur, vel tanquam laico, vel absque prævia conditione status Clericalis. 3. Qui recitat Horas Canonicas, etiamsi ad has aliunde obligetur: Addit Bonac. *nu.* 11. eum non amplius obligari, cum auctoritate Apostolica est redempta pensio, quia *S. Pius V.* obligat solos pensionarios, qualis hic non est, cum dimiserit jus pensionis; aliud est, si auctoritate propria admittat tantum aliquas antiquatas solutiones.

1157 §. 3. Non tenetur superfluos fructus pensionis impendere in pios usus, sed potest pro libito de eis disponere, etiam per testamentum, quia Canones aliter disponunt de solis fructibus beneficiorum, Covarr. T. 2. *lib.* 1. *c.* 15. *n.* 13. Menoch. *de arbitr. Jud. l. 2. cas.* 172. *n.* 8. Tusch. T. 6. *conclus.* 267. Vasq. *de eleemosyn. cap. 4. d. ult. num.* 22. Ricc. *praxi var. Ref.* 117. Naldus *v. pensio nu.* 5. *& v. Fructus num.* 7. Gallettus *margar. cas.* 5. *v. fructus*, Lugo *de red. Eccles. d. 4. num.* 32. Binsf. *Ench. p. 4. cap.* 13. Redoan. *de reb. Eccl. non alien. qu.* 53. *cap.* 3. *num.* 11. & 8. Azor. *p. 2. l.* 7. *cap.* 9. *qu.* 12. Regin. *l.* 30. *t.* 3. *cap.* 7. *num.* 91. Gigas *de pensium. qu.* 52. Zerol. *praxi Episcop. p. 2. v. pensionarius num.* 2. Trull. *in Decalog. l.* 1. *c.* 5. *d.* 9. Vallensis *de benef. l. 4. tit.* 12. *n.* 13. Taber. *p.* 2. *tom.* 2. *c.* 3. *q.* 10. Leur. *q.* 539. contra Th. Hurt. *Res. mor. l.* 2. *num.* 640. *& alios.* Videtur tamen illicitum plures pensiones, quarum singulæ ad sustentationem sufficiant, simul habere, ut colligi potest ex dictis a n. 897. tenentque Azor. & Leur. quæst. 540.

1158 §. 4. Tenetur pro rata pensionis contribuere ad onera beneficii, nisi Papa addiderit, ut pensio sit *libera, immunis, & exempta*, Azor. Barb. Lott. V. Leur. *q.* 541. *& seqq.*

Q. 182. *Ad quid teneatur beneficiatus, cujus Beneficio annexum* 1159
est onus pensionis? R.

§. 1. Tenetur sub mortali hanc solvere, quia acceptavit beneficium cum hoc onere, Azor. Garz. Barb. Castrop. Leur. *p. 3. quæst.* 544. Non tamen tenetur, per se loquendo quamdiu beneficium non obtinet nec percipit, fructus, si per eum non stet, quia fructibus proprie imponitur pensio, Paris. Fill. Tond. Lott. Leur. *q.* 545. unde etiamsi invalide teneat beneficium, si obtineat fructus, reactur, quia obligatio solvendi pensionem non fundatur in titulo Beneficii, sed in perceptione fructuum, Garz. Fill. Barb. Corr. Leur. *q.* 546. 549. *& seqq.* Hinc etiam qui dimisit beneficium, cui imposita erat pensio, per se loquendo non amplius tenetur ad pensionem, sed alter, qui beneficium accipit, etiamsi invalide, si modo fructus percipiat, Gamb. Mandos. Bursat. Gig. Paris. Garz. Leur. *q.* 547.

1160 §. 2. Docent *Suar. Castropalaus* habentem beneficium pensione gravatum & graviter indigentem non teneri solvere pensionem, si foro cedat, quia id videtur concedi *cap. Odoardus de solut.* sed contradicunt *Covar. Gomes. Gutt. Garz. Ventrig. Lott.* maxime si obligarit se vel ad solvendum vel ad reddendum beneficium. V. Leur. *q.* 546.

1161 §. 3. Si beneficium pensione gravatum vacet, tenebitur, quisquis fructus percipiet, solvere pensionem, *Garz.* & alii cum Leur. *quæst.* 552. *& seqq.* Similiter *Nav. Bonac. Barb. Gar. Castrop. Conrad. Lott. Ventrig. Tond.* docent contra *Gutt. Toler. Monet.* & alios, Capitulum teneri solvere pensionem impositam fructibus, qui alias beneficio vacante vel beneficiato absente juxta accrescendi dividuntur inter alios. V. Leur. 553. 554.

1162 §. 4. Si pensiones non sint solutæ a priori beneficiato, tenentur ejus hæredes: si hi non possint, & pensionarius probet se non neglexisse suis temporibus emonere, putant plures cum Castr. Lott. Luca, Ventrig. successorem teneri ad pensiones præteritas, tum quia onus illud videtur esse impositum, non hujus vel illius anni fructibus, sed quibuscumque usque dum solvatur pensio, tum etiam quia Superior videtur ab initio ad hoc obligasse pensionarium & successores. V. Leur. *q.* 556. *& seqq.* Item *q.* 582. notatque etiam *q.* 559. cum Maresch. Gig. Tond. Lott. contra Luca & alios *n.* 951. relatos, quamvis fructus beneficiorum non exacti a beneficiato forte non possint exigi ab hærede, tamen ab hærede pensionarii exigi posse pensiones non exactas. Vide dicta *n.* 951.

1163 §. 5. Si beneficiatus pensiones trium annorum sequentium anticipato solverit pensionario, qui hoc anno pensionem resignet Cajo, putat Gig. beneficiatum non teneri solvere aliquid Cajo pro illis tribus annis, quia pensionarius non potuit Cajo dare jus, nisi quod habebat: non habebat autem ad pensionem trium annorum sequentium, quia hoc jus erat extinctum per anticipatas solutiones: Contradicunt Az. Castrop. Leur. *quæst.* 583. quia si cuti si Titius pot elocatos fructus sui beneficii ad tres annos, & solutiones anticipato acceptas hoc anno morereatur, successor Titii posset a conductore petere fructus, aut etiam hunc expellere, ita videtur esse hic: manet tamen actio ipsius ad repetendas solutiones præfatas.

1164 §. 6. Si pensionarius moriatur ante terminum solvendæ pensionis, beneficiatus tenetur solvere hæredibus pro rata fructuum perceptorum vivente pensionario, Ricc. Tusc. Tond. Lot. Luca, Ventrig. contra alios. Vide Leur. *q.* 560. Annus autem incipit currere a die constitutæ pensionis, Leuren. *q.* 561. Et locus, in quo solvi debet pensio, est ubi fructus percipiuntur, in quo si fiat proclamatio & pensionarius non compareat, beneficiatus non est in mora culpabili, Bart. Garz. Corr. Castr. Leur. *q.* 562.

1165 §. 7. Si pensio dicatur solvenda determinate in tot ducatis auri de Camera, & solvenda sit in Romana Curia, debet in hac determinata specie solvi; si extra Curiam, sufficit solvi æquivalens; si simpliciter dicatur solvenda in tot ducatis, &c. satis est dari ducatos usualis monetæ, quia in obscuris minimum sequimur, Gratian. Ventrig. Leur. *q.* 563. Si valor ducatorum mutetur, pensio solvi debet, vel in specie ducatorum, vel in monetæ æquivalente ducatis pro tempore solutionis, Gig. Lott. Ventrig. V. Leuren. *q.* 564. Si pensio sit constituta alternative, vel in tot ducatis, vel in tot modiis frumenti, videtur esse in electione pensionarii, ut solvatur hoc vel illud, quia in ejus gratiam constituta est pensio, Corr. Leur. *q.* 565.

§. 8. Si pensio sit imposita uni beneficio, quod postea dismem- 1166
bratur tantum quoad fructus, retinens beneficium tenetur ad totam pensionem; si dismembretur etiam quoad titulum, ita ut ex uno fiant duo beneficia, putant Seraph. & Barb. apud Leur. *q.* 564. singulos beneficiatos obligari in solidum, hinc pensionarium posse a quo volet exigere totam pensionem, sed videtur rationabilius, ut uterque concurrat pro rata, ad eum modum, quo n. 110. diximus pro rata solvendum, si pensio sit constituta super pluribus beneficiis.

§. 9. Beneficiatus tenetur solvere procuratori ostendenti man- 1167
datum pensionarii, & asserenti hunc adhuc vivere, quia hoc præsumitur etiam usque ad 100. annos, nisi adsint conjecturæ probabiles de morte, Lott. Tond. Vide Leur. *q.* 584.

Q. 183. *Quandonam exigi possit pensio?* Resp. Non potest exi- 1168
gi vel solvi ante completam expeditionem litterarum, nisi in hoc dispensetur, alioquin ex decreto *Clementis VIII.* impositio pensionis est ipso jure irrita, uti & tunc, si cessante impedimento litteræ illæ non expediantur intra 9. menses ultra montes, & intra 6. citra montes, Az. Garz. Barb. Castr. Lott. Ventrig. Luca; vide tamen Leur. *p. 3. q.* 653. *n.* 2. & 3. Et nequidem pro foro interno licitum est prius exigere, Azor. Castrop. contra Gig. Mandos. Rebuff. Sanch. Nec juvat expeditio postea sequens, Lott. Corr. Leur. *q.* 585. Litteræ autem exhiberi debent, ut pluribus explicat Leur. *q.* 587. Et postmodum exigi possunt fructus respondentes diei constitutæ pensionis, Luca, Leur. *q.* 585. *n.* 12. An autem post mortem pensionarii exigi possint pensiones cessæ, ab eo in vita non exactæ, vide dicta n. 951. & 1162.

Q. 184. *Quid notandum sit circa translationem pensionis?* R. 1169
seqq. §. 1. Possunt transferri pensiones ab una in aliam personam, uti habet communis cum Leur. *p. 3. q.* 607. & tum ad viam pensionarii constituitur novum jus ad pensionem, Paris. Az. Garz. Castrop. Lott. Leur. *q.* 608. Et qui fuit fidejussor primi pensionarii, non ideo est secundi, Garz. Castrop. Leur. *q.* 609. contra Lott. Similiter possessio primi pensionarii non transit ad secundum, quamvis, si primus habuerit longissimam possessionem, præsumatur titulus; Garz. Lott. Leur. *q.* 610. Nec ideo potest secundus pensionarius transferre pensionem, quod id poterit primus, quia fuit privilegium personale, Paris. Lott. Corr. Leur. *q.* 611. Estque translatio hæc plerumque odiosa, ideoque non extendenda, iidem AA. cum Leur. *q.* 612.

§. 2. Solus Papa potest concedere pensionem cum potestate 1170
transferendi in alium, Paris. Gamb. Garz. Castrop. Lott. Leur. *quæst.* 613. Causæ autem sunt, vel affectus Papæ erga pensionarium, vel dignitas pensionarii, vel necessitas, ut pensio possit prodesse tertio, cui impenditur: vide Leuren. *quæst.* 614. Potestque talis translatio fieri etiam in articulo mortis, neque hic locum habet Reg. de infirmis intra 20. dies morientibus; fieri tamen debet ab infirmo absolute, & non sub conditione, si moriatur, Garz. Corr. Lott. Leur. *quæst.* 616. & 622. qui tamen putat cum Paris. & aliis posse pro translatario addi hanc conditionem, *Ex tunc cum fuerit clericus*: Estque sub pœna nullitatis servanda forma translationis præscripta in indulto, Corr. Lott. Leur. *quæst.* 660. Et si fiat coram Judice vel executore, exhibendæ sunt litteræ, quibus conceßa est facultas, aliaque plura observanda, de quibus vide Leur. *quæst.* 617. *& seqq.* An autem requiratur consensus beneficiati gravati aut Patronorum: Item an fieri debeat mentio qualitatis beneficii vel onerum illi annexorum; item pacti, quod forte inierunt de non transferendo, explicat Leur. *quæst.* 627. *& seqq.* possuntque uideri dicta *num.* 1123. *& a num.* 1151. Denique quandonam cesset concessa facultas transferendi, habet Leur. *quæst.* 615.

§. 3. Qui potest transferre totam pensionem, potest, per se 1171
loquendo, transferre tantum partem unam & alteram retinere, Gig. Cor. Garz. Qui autem potest transferre, v. g. tantum quoad 50. ducatos, si transferat ad 60. valet, sed tantum quoad 50. Corr. Lott. V. Leur. *quæst.* 626. Potestque fieri translatio pro tempore futuro, ante quod prior pensionarius potuit pro securitate sua accipere aliquot anticipatas solutiones, Gig. Luca, Leur. *quæst.* 628. De cetero, transferens censetur voluisse statim transferre pro rata termini currentis; nisi aliud expresserit, Paris. Lott. Leur. *quæst.* 633.

§. 4. Pensionarius retento jure pensionis potest propria auc- 1172
toritate transferre totum commodum temporale pensionis, etiam cum pacto de re temporali ejus loco habenda, sic enim tantum cedit ei fructus, qui sunt vendibiles, Lott. Luca, Leur. *quæst.* 627. 629. Non potest tamen pensionem ipsam transferre pro pretio, quia Papa id prohibet: quod si fiat, & supponamus pensionem non esse aliquid spirituale, secundum dicta *n.* 1118. etiam non erit simonia, etiamsi vendat.

§. 5. Non obstat *litigiositas*, quominus possit transferri pen- 1173
sio, quia vitium litigiosi non afficit pensionem primi, quæ extinguitur, nec secundi, quæ prius constituit: imo nequidem opus est fieri mentionem litis, Lott. Leuren. *quæst.* 630. 631.

§. 6. Translatio non potest fieri nisi in talem, qui capax est 1174
set primo habendi pensionem, secundum dicta *a num.* 1141. Castrop. Corr. Leur. *quæst.* 632. Debetque translatio pensionis intra tres menses intimari illi, qui debet solvere, Gig. Cassad. Paris. Azor. Leur. *quæst.* 634. Et tum secundo pensionario aperta est eadem via executiva agendi ad solutionem pensionis, secundum dicta *num.* 1154. etiam intentando regressum ad Beneficium. Vide Leur. *quæst.* 635. *& seqq.*

De

De translatione pensionis reservatæ alicui, v. g. Hispano, sed solvendæ in utilitatem alicujus, v. gr. Itali, vide Leur. *q.* 661.

1175 *Q.* 185. *Quid præterea notandum sit circa amissionem vel extinctionem pensionis?* Resp. seqq.

§. 1. Ob delictum privatus omnibus Beneficiis non ideo privatur pensionibus, quia non veniunt nomine Beneficii; Gratian. Tond. Luca, Leur. *p.* 3. *q.* 638. Hæreticus tamen privatur pensionibus, quod etiam ad filios & nepotes extendunt Sanch. Lott. Ventrig. Vide Leur. *q.* 639. Sed alia crimina, uti & irregularitas, non privant pensionibus, Luca, Leur. *q.* 640. Privat tamen bannum capitale per annalem contumaciam confirmatum, quia talis est civiliter mortuus, Gamb. Lott. Luca, Leur. *q.* 641.

1176 §. 2. Non gestans habitum clericalem tanto tempore, ut ab omnibus reputetur laicus, ipso facto amittit pensionem excedentem 60. ducatos de camera, per Constit. *Sixti V. Pastoralis*, Barb. Lott. Ventrig. Luca, Leur. *qu.* 642. Vide dicta n. 1143. Item amittit exercens per seipsum officium sæculare criminale, uti volunt aliqui, quamvis Luca dicat talem venire tantum privandum; Item suscipiens feudum a laico, quia reipsa suscipiat militiam, Luca, Leur. *q.* 643. Item assumens militiam sæcularem, quia si non sit in Sacris constitutus, censetur per eam recessisse a Clericatu, Paris. Ventrig. Luca. Et quidem amittit, quam primum nomen ejus relatum est in matriculam, uti volunt Riciul. Ventrig. Luca contra Rebuff. Az. Castr. Tond. Lott. qui etiam probabiliter dicunt, cum facile possit a militia recedere, esse monendum, & si non recedat, esse privandum. Vide Leurr. q. 644. Item iniens Matrimonium, (1) etiam irritum, & non secuta copula, & quamvis sponsa postea intra duos menses ingrediatur Religionem, quia ipse jam abjecerat Clericatum, Lott. Ventrig. Vide Leur. *q.* 645. & *seqq.* Item profitens in Religione amittit pensionem Beneficio sæculari annexam: retinet tamen scholastici Societatis JESU, Sanch. Castrop. Leur. q. 648.

(1) *Idque etiam 17. Sept. 1722. in* Regiensi Pensionis *a Sacra Congreg. decisum fuit T. 2. Resolut. p. 227. Milites tamen Lauretani fruuntur privilegio retinendi etiam in statu conjugali Pensiones Ecclesiasticas pro summa sexaterum 350., dummodo ante contractum Matrimonium Militiæ illi adscripti fuerint; secus vero, si post contractum Matrimonium, ut ex eadem* Regiensi *causa constat.*

1177 §. 3. Assumptus ad Papatum vel Cardinalatum non amittit pensionem, attamen amittit adeptus possessionem Episcopatus veri & non nude titularis: quod etiam dicunt plerique de assumpto ad Abbatiam. Vide Leur. *q.* 649. *&* *seqq.* Putat etiam Castrop. si pensionarius accipiat beneficium, super quo habuit pensionem, hoc ipso hanc extingui, sed contradicit Azor. nam si beneficio privetur, aut coactus illud dimittat, remanet ei pensio: ergo dicendum est fuisse tantum suspensam, & non extinctam. Vide Leur. *q.* 654.

1178 §. 4. Si pensionarius aliunde acquirat alimentationem, cessat pensio constituta ab Episcopo, non tamen a Papa, Luca, Leur. *q.* 655. Et universaliter quamvis cesset in illo, cui concessa est pensio, certa qualitas; v. g. Decanatus, non ideo semper cessat pensio, quia talis qualitas non semper fuit causa concessionis, Luca, Leur. *qu.* 656. Nec cessat pensio, quamvis alteretur Beneficium, v. gr. si de simplici fiat Curatum, Luca, Leur. *qu.* 658. Nec cessat, si Papa, qui absolute fecit gratiam pensionis etiam pro tempore futuro prius habendæ, moriatur, antequam executioni sit mandata, tum enim adhuc debet executor eam complere: si tamen fuisset conditionalis, & Papam ante coaditionem impletam moreretur, pensio non haberet locum, Luca, Leur. *qu.* 658.

1179 §. 5. Si pensio fit assignata Titio in utilitatem Caji, cessat moriente Cajo, nisi in alium ante mortem transtulerit: Item cessat moriente Titio, nisi similiter in alium transtulerit, Paris. Azor. Garc. Castr. Lott. Ventrig. Vide Leuren. *q.* 661. & seqq.

1180 §. 6. cessat pensio ex parte vel ex toto, si pensionarius, qui illa gaudet, remittat gratis, non interveniente pecunia vel re temporali, ut remittere potest, si non fit desuper ordinatus, Azor. Barb. Castrop. Tond. Lott. Luca. Vide Leuren. *q.* 664. 665. Ex eo autem, quod pensionarius etiam 30. annis non exigerit, non semper præsumi potest remississe, Luca, Leur. qu. 666. Perdet autem possessionem exigendi, si beneficiatus neget solutionem, & pensionarius ad 10. annos nihil obmoveat, Covar. Bartol. Bald. quamvis Lott. præterea requirat, ut aliquis tertius sit in possessione exigendi & accipiendi pensionem. Vide Leur. qu. 671.

1181 §. 7. Si pensio semel extincta sit, nequit revivisere, etiamsi beneficiatus se denuo obliget ad solvendum, quia ut imponatur pensio, requiritur Superioris auctoritas, Luca, Ventrig. Leur. q. 670.

1182 *Q.* 186. *Quid circa redemptionem pensionis sit notandum?* Resp. Seqq.

§. 1. Si pensio sit laico assignata tamquam merces laboris, v. gr. pro cantu in choro, potest propria auctoritate pecunia redimi, quia est quid mere temporale, nec ulla lex prohibet ejusmodi pensionem redimi, Sot. Suar. Azor. Garc. Less. Castrop. contra Barbos. si autem sit pensio Ecclesiastica Clerico concessa, potest pensionarius etiam propria auctoritate vendere omnes fructus ejus, etiam ad totam vitam proventuros, Caj. Azor. Bon. Barb. Leur. *p.* 3. *q.* 667. *nu.* 2. & consequenter posset suo modo quasi redimi pensio, si certæ pecuniæ darentur, quæ essent veluti anticipatæ solutionis vel 6. vel 7. annorum, consideratæ ætate & complexione pensionarii; reipsa enim tunc tantum est contractus iponsionis, secundum proportionem spei lucri & metus damni; commentando solos fructus cum certa summa pecuniæ, interim pensio ipsa, seu jus ad fructus remaneret penes pensionarium.

1183 §. 2. Probabilius videtur, quod pensio ipsa secundum se non debeat fine auctoritate Papæ redimi pecuniis, licet hæ dicantur esse velut anticipatæ aliquot annorum solutiones. Nav. Gig. Paris. Azor. Garc. Bonac. Barb. Lott. Leur. n. 3. Ratio est, quia licet pensio forte non sit aliquid in se spirituale, secundum dicta n. 118. tamen usus Curiæ Romanæ habet, ut non redimatur sine auctoritate Papæ. Et ad hanc redemptionem requiri litteras Apostolicas, & ante expeditas dari locum pœnitentiæ, docet Lott. E contra sufficere solam signaturam supplicæ, docent Corr. Tond. Luca, Vide Leur. *q.* 669.

1184 §. 3. Redemptio pensionis propria auctoritate facta, secundum Henriq. Laym. Garc. Tond. Lott. Luca apud Leur. *q.* 668. est absolute simoniaca; secundum Azor. habet speciem simoniæ; secundum Gig. & Lott. est saltem simoniaca, si pensio sit concessa in concessione vel resignatione beneficii, sed probabilius tenent plurimi cum Diana *p.* 11. *t.* 5. *R.* 5. Haun. *de just. t.* 6. *tr.* 2. *n.* 564. nullo modo esse simoniacam, imo Caj. Valent. Tol. Suar. Rayn. Less. *l.* 2. *c.* 35. *n.* 124. Castrop. *t.* 17. *d.* 3. *p.* 13. *n.* 10. Pirh. *l.* 5. *t.* 3. *n.* 18. dicunt nullum esse peccatum pensionem jam antecedenter constitutam redimere, anticipate solvendo, tum quia tantum emitur immunitas ab obligatione quotannis solvendi pensionem, quæ immunitas est quid mere temporale, tum etiam quia pensio non est aliquid in se spirituale, neque illius anticipata solutio inventur ulla lege prohibita, saltem non tamquam simoniaca, quamvis Carbo dicat esse inobedientiam, si fiat; sed credo plerosque ex adductis AA. tantum velle licitum esse redimere pensionem per anticipatas solutiones, eo modo, quo dixi n. 1189. Et ita universaliter omnis pensio potest pecunia redimi, excepta illa, quæ datur in titulum Beneficii ob aliquod ministerium spirituale præstandum, aut Coadjutori Episcopi, aut Vicario Parochi senis, ita Sanch. cum Diana *p.* 4. *t.* 4. *R.* 153. Sic etiam redimi potest, quæ conceditur seni renuncianti Beneficium Clerico pauperi in alimentum; resignanti vel permutanti pinguius Beneficium, dimittendi litem dubiam super Beneficio.

§. 4. Est Simonia, si tum, quando agitur de obtinenda, vel retinenda pensione, ineatur pactum redimendi illam, etiam illo modo, quo n. 1183. Explicatum est, quia esset pactum circa beneficium tali modo, & sub ea conditione obtinendum vel dimittendum: omne autem pactum in materia beneficiaria est simoniacum, si propria auctoritate fiat, uti sæpe dictum est. Hinc pactum redemptionis, ut licitum sit, debet tequi totam dispositionem circa beneficium & constitutionem pensionis. Suar. Laym. Less. Dian. *p.* 10. *t.* 14. *R.* 1. Castrop. *n.* 11. Rayn. *l.* 2. *s.* 1. *c.* 10. *n.* 17. Pirh. *n.* 119.

DUBIUM II.

De Horis Canonicis.

ARTICULUS I.

Qui obligentur ad Horas?

„ RESP. I. Clerici majorum Ordinum, etiam suspensi, excommunicati, degradati tenentur, tum jure Ecclesiastico, „ tum generali consuetudine Ecclesiæ.

„ Dixi, *majorum ordinum*, quia minorum, non tantum non „ ad Horas, sed neque ad psalmum Miserere tenentur, quem, „ vel simile quid, cum Episcopus primam tonsuram conferens „ injungit non videtur obligare, nisi ut vel tantum fiat aliquoties, „ vel per modum consilii: Less. *lib.* 2. *cap.* 37. *dist.* 9. *Unde resolvuntur hi casus.*

„ I. Tenetur ad Horas, qui cum dispensatione Papæ duxit „ uxorem, nisi in hoc ipso sit dispensatus: quia dispensatio, „ utpote odiosa, stricte est explicanda; & ipse characterem retinet. Bon. Azor. *t.* 1. *l.* 10. *c.* 5. *q.* 5. contra alios.

„ II. Clericus incipit obligari a puncto Subdiaconatus suscepti; „ & quidem ad Horas respondentes horæ, qua ordinatur. Bonac. „ *tr. de Horis q.* 1. *p.* 5. ex communi.

„ Resp. II. Omnes Religiosi professi, ad chorum destinati, „ utriusque sexus, obligantur ad Horas, idque ex antiqua & re„ cepta consuetudine, quam tamen quidam, ut Aragonius, pu„ tant non obligare tam stricte, ut peccent mortaliter, si bis „ terve omittant. Et de Monialibus dubitant Caj. Med. Ar„ mil. Diana *p.* 2. *tr.* 2. *R.* 17. imo eas (atque ideo omnes Re„ ligiosos sacris non initiatos) non teneri sub onere peccati, ab„ solute, sed nimis laxe, docet P. Marchan. apud Dian. *p.* 9. *tr.* 6. „ *Ref.* 7. contra aliorum communem, & veram sententiam, quæ „ docet, teneri secundum suas regulas & consuetudines, Bon. *q.* „ 2. *p.* 2. *n.* 5. ex Azor. Less. Mald. &c. *Unde resolves*

„ I. Non tenentur ad Horas, 1. Novitii. 2. Converſi. 3. Re„ ligiosi Societatis JESU, militantes, hospitalarii, & ceteri Cho„ ro non destinati. Trull. *l.* 1. *cap.* 7. *dist.* 12. §. 1. *n.* 5.

„ II. Is qui ex una Religione transit in aliam, in qua non est „ hæc consuetudo, non tenetur; quia consuetudo non obligat, „ ubi non est recepta, ita Suar. & Laym. Idem dic de Religioso „ ejecto, vel qui dispensationem obtinuit perpetuo vivendi ex„ tra Monasterium; quia etsi maneat Religiosus, non tamen re„ gularis, ita probabiliter Sotus, Sanch. Bonac. num. 4. &c. „ contra Suar.

„ Resp. III. Beneficiati, quotquot habent jus in re, & ple„ num dominium beneficii, si fructus percipiant, vel percepturi „ sint, tenentur ad Horas, Less. & Laym. *l.* 4. *t.* 2. *c.* 4. *num.* „ 1. excommuni ex *Conc. Lateranensi* sub *Leone X.* Ratio est, „ quia beneficium datur propter officium. *Unde resolves*

„ I. Non tenentur ante acceptam possessionem, nec si sine „ sua culpa fructus nullos percipiant, nec percepturi sint, Lay„ man *cap.* 5. *num.* 3. quia non habent beneficium secundum „ omnem effectum. Videntur tamen pro ratione fructuum te„ neri ad aliquoties legendum. Trull. *loc. cit.*

II. Tenetur is, qui etsi (sive sine, sive cum sua culpa) non „ recipiat omnes suos fructus, recipit tamen tantam partem, quæ „ sufficit ad sustentationem. Bonac. *q.* 6. *p.* 3.

III. Te-

„ III. Tenentur ii, qui primo, aut etiam secundo anno, non „ percipiunt fructus eo quod assignentur fabricæ, vel prædecessori „ mortuo, quia etiam ipsi mortui fruentur eodem privilegio, & „ sic pro tota vita satisfaciunt fabricæ, Bon. *p.* 4. *n.* 22. Laym. „ *c.* 5. Suar. Regin. *&c.* Contraria tamen sententia non est improbabilis, & negat Less. cum *Cajet.* se talem damnaturum, eo „ quod vel resignare, vel mori ante possit, & sic non frui anno „ gratiæ. Laym. *l. cit.* Palaus *tr.* 7. *disp.* 2. *p.* 1. §. 2. *n.* 19. „ Trul. *d.* 13. §. 3.

„ IV. Tenentur & ii, qui habent beneficium tenue, octo v. „ gr. vel decem aureorum, quia jura omnibus indistincte obligationem Horarum imponunt, sicuti iis, qui sunt in majoribus Ordinibus, ita probabiliter Silv. Azor. Suar. Palaus n. 9. „ Bon. *q.* 2. *p.* 4. *num.* 27. & comm. contra Sot. Led. Rod. & „ Dian. *p.* 2. *tr.* 12. *Ref.* 9. Mald. qui dicunt, si habet beneficium tam tenue, ut tertiam partem mediocris sustentationis alicujus Clerici non adæquet, non teneri, v. Dian. *l. c.* „ Esc. *t.* 5. *E.* 7. *cap.* 13. quorum sententiam non damno, v. „ Trul. *d.* 12. §. 3. ubi notat eum, qui habet plura beneficia tenuia, ex quibus competentiam habeat, teneri ad horas.

„ V. Non excusatur qui primis annis parum recipit, eo quod „ fructus expendat in subsistitutum, quia Horarum onus beneficio „ annexum est personale, cum quo sponte acceptatur. Boc. *loc.* „ *cit.* ex Azor. *tom.* 1. *lib.* 10. *cap.* 4. *q.* 4. Valquez. Fill. *&c.*

„ VI. Si filius a patre coactus ad statum Ecclesiasticum, per„ cipiat ipse fructus, tenetur ad Horas: secus, si percipiat pa„ ter: hic vero ad restitutionem obligatur, Laym. *n.* 2. ex Less. „ *l.* 2. *c.* 34. *d.* 31. *n.* 174.

„ VII. Probabile est, eum qui non residet ex legitima licen„ tia, vel dispensatione, ideoque fructus non recipit, non te„ neri ad Horas, quia obligatio hæc est propter sustentationem „ datam. Trull. *d.* 13. §. 3. ex Sanch. *&c.*

„ VIII. Non tenentur, qui habent præstimonia (quæ solent „ dari adolescentibus, in subsidium studiorum) eo quod non sint „ proprie dicta beneficia, ita *Medin. Garz. & Less.* contra *Nav. Sotum & Rodriq.* Recte tamen monet Laym. nu. 6. consi„ derandam rationem præstimoniorum; Quod si enim dentur „ in titulum perpetuum, & habeant annexum aliquod obse„ quium spirituale, quod per laicum expediri nequit, esse be„ neficia Ecclesiastica, proindeque obligare ad Horas: secus, si „ consistant in solo temporali obsequio. Similiter non tenentur „ pensionarii, cum pensiones non sint proprie dicta beneficia, „ ut *dubio præced.* videri potest: Quod limitat Escob. *t.* 5. *E.* 6. „ *c.* 3. ex Palao *l. c. n.* 6. si fruantur pensione ob sæcularia obsequia; secus, si titulo Clericali. Denique, neque tenetur „ Coadjutor, si non administrat, quia obligatio tenet proprietarium, Palaus *n.* 7. Escob. *l. c.* v. Laym. *n.* 9.

„ IX. Etsi habens plura beneficia satisfaciat unica recitatione Horarum, tenetur tamen tot facere commemorationes, „ quot sunt beneficia, seu Patroni beneficiorum; quia par est „ omnium ratio, Bon. Trull. *n.* 27.

A D D E N D A.

1187 *Quæst.* 187. *Quid præterea notandum sit circa eos, qui tenentur ad Horas?* Resp. seqq. §. 1. Qui ordinatur, tenetur ista die saltem ad Vesperas & Completorium, uti contra Neuis. & Leand. apud Dian. *p.* 10. *t.* 11. *R.* 16. docent communiter omnes. Tenetur autem incipere orare eam Horam, quæ in choro tum dicenda esset, Azor. Stoz. *l.* 1. *p.* 3. *n.* 401. Quod si ordinetur hora undecima, non tenetur eo die orare Matutinum, Laudes, Primam, Tertiam, sed potest incipere a Sexta, Castrop. Gob. *in Exp. t.* 5. *n.* 561. ima probabile est cum *Bonart.* teneri tantum recitare a Vesperis, quia in choro eousque recitaræ sunt Horæ. Quod si recitaris ante susceptionem Ordinis, probabilius videtur eum Bon. Castrop. & Stoz. te obligari iterum orare, quia non satisfit per solutionem factam antequam sit obligatio, nisi specialis conventio interveniat, tamen etiam probabiliter satisfactum esse dicunt Lugo, Tamb. *in Decal. lib.* 2. *c.* 5. §. 5. *n.* 9. Gob. *supr.* Trull. apud Dian. *p.* 6. *t.* 6. *R.* 28. quia est veluti anticipata solutio debiti certo præviti & in propinquo obligaturi, unde etiam censeri potest jam moraliter adesse, & fieri posse solutionem illius.

1188 §. 2. Dubitans, an recte sit ordinatus, secundum Tambur. *l.* 1. *c.* 3. §. 7. *v. Ordo*, non tenetur orare, quia certa libertas non orandi, quæ fuit ante susceptum Ordinem, videtur possidere contra obligationem, quæ ab Ordine deberet provenisse: ergo cum tantum sit dubia, videtur cedere certæ possessioni libertatis. Huic rationi non fidit Gobat. *t.* 8. *a num.* 203. unde videtur dicendum, si in aliis rebus habeat se pro ordinato, etiam teneri orare, maxime quia in dicto sit præsumptio pro valore actus, sive Ordinis susceptio.

1189 §. 3. Religiosos choristas, sive choro deputatos, tam viros quam feminas non teneri sub mortali ad Horas Canonicas privatim recitandas, si absint a choro, docuerunt plures apud Mendo d. 7. qu. 2. & apud Gob. to. 5. a num. 659. quam sententiam probabilem esse dixerunt Rodriq. Bordon. Caram. Less. *in auct. v. Horæ Canonicæ caf.* 14. nam non teneri ratione professionis præcise, docent Caj. Arm. Med. Ledesm. & alii cum Sanch. *in Conf. l.* 7. *c.* 2. *d.* 3. *n.* 5. alioquin etiam Fratres & Sorores laicæ tenerentur, quod negat sententia communis cum Sanch. *n.* 13. An autem teneantur ratione consuetudinis, non est ideo exploratum, ut fatentur Cajet. Arm. Palac. & alii apud Sanch. *n.* 4. Nihilominus teneri ex universali consuetudine docent cum communi Sanch. *n.* 6. Tamb. *lib.* 2. *cap.* 5. §. 2. *n.* 13. Busemb. *supra*, & quidem ab hora emissæ professionis, ut notat *Stoz.* itaut Regin. opinionem contrariam vocet temerariam, Sanch. non probabilem, Diana prorsus improbandam: notant tamen etiam recte AA. cum Sanch. & Illi. tom. 5. num. 37. attendenda esse statuta & receptam consuetudinem in quovis Ordine. An vero professus ad chorum possit transire ad statum laici & sic non obligari ad Horas, dubium est; negant Navarr. Portel. & alii, sed probabilius affirmant Sanch. Tambur. num. 15. Mendo num. 16. quia esse adscriptum choro non oritur ex professione, sed ex voluntate professi & Prælati: ergo his consentientibus potest fieri mutatio status, & consequenter obligationis illi annexæ: Eremitas autem non teneri ad Horas satis certum est cum Sanch. *num.* 11. cum nec sint Clerici nec deputati choro.

1190 §. 4. Burgh. *cent.* 3. *caf.* 22. putat Moniales per bellum Monasterio expulsas non obligari ad Horas, 1. Quia Religiosus fugitivus aut ejectus non obligatur: ergo nec Monialis ejecta per bellum. 2. Quia multi docent nequidem in Monasterio obligari sub mortali. 3. Quia etiam docent multi nullum Religiosum non constitutum in sacris obligari, si sit extra Monasterium. Oppositum absolute tenendum est cum Suar. *de Horis c.* 17. *n.* 9. Castrop. tom. 7. d. 2. p. 1. §. 3. n. 5. & plerisque aliis, quia manent Religiosæ; Religiosi autem tenentur, uti dictum est num. 1189. De fugitivis & ejectis dicetur n. 1191. De Canonessis dictum est n. 232.

1191 §. 5. *Busemb.* supra dicit Religiosos ejectos aut cum dispensatione extra Monasterium habitantes non teneri ad Horas: idem dicunt alii de Religiosis fugitivis, quia liceat maneant Religiosi, constituuntur in statu, in quo non est consuetudo recitandi: sed merito contradicunt, saltem de fugitivis, Nav. Suar. Az. Less. Laym. Fill. Castrop. n. 5. Quoad ejectos autem docet Sanch. d. 4. si per ipsos stet, quominus iterum admittantur, teneri, quia culpa nemini debet suffragari; si per ipsos non stet, fatetur cum Sot. Less. Philiarch. Sa, Sayr. Henriq. contra Nav. Rodriq. Azor. Castrop. non teneri. Addit autem cum Nav. & aliis dispensatum ad habitandum extra Monasterium teneri, non aliter ac si manens in Monasterio dispensaretur in choro, nisi simul dispensatus esset in aliquo voto Religionis, v. g. ut posset uxorem ducere; tunc enim mutaret statum.

1192 §. 6. Beneficiatus non satisfacit, si non oret per se ipsum, sed per alium, uti dicetur num. 1228. Et quidem tenetur orare beneficiatus, quamvis animum haberet non percipiendi fructus, sed dandi pauperibus, quia obligatio recitandi est imposita absolute, & antecedenter ad obligationem restituendi, quæ sequitur velut pœna tantum, uti pluribus evincit Lugo *in Resp. Moral. l.* 5. *d.* 6. An & quando resignans aut resignatarius teneatur ad Horas, dictum est num. 964.

1193 §. 7. Si quis injuste privetur fructibus sine spe eos recuperandi, putat cum aliis Bonac. *de Horis d. 1. q. 2. p. 4. n.* 25. teneri ad Horas, alii probabilius dicunt teneri, si habeat spem emolumentorum fundatam in tituli præsenti, uti innuit Lugo *d.* 5. *n.* 12. & ideo dicunt Suar. c. 20. n. 10. & 11. Lugo d. 6. n. 5. aliique, si beneficiarius non percipiat fructus hoc anno, adhuc teneri, ob spem percipiendi fructus annorum subsequentium, quæ spes est pretio æstimabilis, & cum titulo ac possessione sufficit, ut obliget ad officium. Etiam ille tenetur orare, qui acceptat beneficium cum onere per aliquot annos solvendi refignatario omnes fructus pro pensione: similiter, qui habet beneficium, cujus fructus non percipit, quia non residet, quia per ipsum stat, quominus percipiat, Suar. n. 12. Lugo *n.* 4. *& alii.* Limitant *Sanch. & Busemb.* supra, nisi absit cum licentia & dispensatione, v. g. in studiis, quod Gob. *in append. post n.* 596. *caf.* 1. dicit probabile esse, sed hanc limitationem merito rejicunt Azor. & Tamb. c. 5. §. 1. n. 27. quia habet beneficium & jus ac potestatem percipiendi fructus, si velit.

1194 §. 8. Canonici, qui ad dissolvenda debita, olim contracta debent per 4. vel 5. primos annos carere fructibus, non tenentur orare secundum Gob. *n.* 588. si tamen post mortem hæredes eorum participent fructus unius anni, tenentur etiam uno anno orare, priusquam participent fructus, uti recte Castrop. §. 2. n. 13. quamvis de hac praxi dicat se cum ratione dubitare Gob. n. 576. & Laym. l. 4. t. 2. c. 5. n. 4. dicit probabile esse, quod non teneantur, præsertim ubi est talis consuetudo non orandi; sed non video, quid excuset, nam fructus respondentes tempori, quo possederunt, reipsa percipiunt, & in vita possunt disponere de iis post mortem percipiendis. Quod si aliquis sit nimis juvenis, ideo re, quia quod non percipiat, non est defectus beneficii, sed ipsius, Castrop. n. 10. Gob. n. 577.

1195 §. 9. Si beneficium initio fuerit pingue, sed successu temporis reddatur tenue, vel casu vel malitia alterius, itaut non afferat tertiam partem sustentationis, etiamsi per unum vel alterum tantum annum duret cum spe plenorum poitea fructuum, aliqui cum Castrop. n. 18. & Gob. supra dicunt pro eo tempore non teneri ad Horas, sed contradicunt Suar. & alii: quia retinet jus ad meliores fructus proximo tempore, & tempus unum compensatur per alterum; si tamen beneficium esset factum tenue sine spe melioritionis, Tamb. n. 26. non obligat, quia tunc nec habet fructus, nec jus utile ad illos. Suar. *c.* 21. *n.* 10. dicit indubitatum esse, quod ille, qui accipit quintam partem, & reliquum relinquit deservienti, teneatur orare, quia beneficium respectu ipsius est tale, ac si nullum haberet servitium adjunctum; si autem sit tale, docet n. 9. non posse moraliter habere tam tenues fructus, quin obligetur ad recitandum. Quod si essent servitia annexa, quæ ipse exploret, & beneficium non afferret fructus sufficientes pro tertia vel quarta parte sustentationis, censet n. 11. esse valde probabile & securum, quod non obliget ad recitationem. Addit Platel. *p.* 3. *n.* 826. licet tenuitas beneficii non omnino excuset ab Horis, cum beneficium sit propter officium, quod sæpe non est aliud, quam recitatio Horarum, probabiliter posse esse tam tenue, ut solum obliget ad eas aliquoties in septimana recitandas, v. g. Dominicis & Festis, uti juxta Less. *de just. l.* 2. *c.* 34. *nu.* 169. si non excedat 15. aut 16. aureos: item juxta varios, si non attingat tertiam partem moderatæ sustentationis, quam si attingat, inducit obligationem quotidianæ recitationi; & ita consent DD. communissime, quia hoc est conforme tum sensui Ec-

cle-